

Univerzita Palackého
Filozofická fakulta
Katedra politologie a evropských
studií

Kristýna Michková

**Postoj Čínské lidové republiky vůči Korejské
lidově demokratické republice, Pákistánu a
Myanmaru
(Analýza regionální bezpečnosti ve východní Asii)**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Myšička

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně, na základě uvedených pramenů a literatury

V Olomouci dne .....

Obsah

Úvod.....	4
1. Mezinárodní společnost.....	8
2. Bezpečnostní teorie Kodaňské školy.....	10
2.1. Referenční objekty	11
2.2. Anarchie jako model mezinárodního prostředí	12
2.3. Sektory	13
2.4. Vztah referenčních objekt a sektorů.....	16
3. Bezpečnostní politika Číny ve východní Asii	18
3.1. Hlavní sekuritizační oblasti v rámci čínského státu.....	18
3.2. Bezpečnostní analýza východoasijských subregionů.....	24
3.3. Bezpečnostní analýza východní Asie.....	30
4. Postoj Číny k zemím subregionů východní Asie	35
4.1. Čína a KLR.....	35
4.2. Čína a Pákistán.....	39
4.3. Čína a Myanmar.....	42
4.4. Společné znaky čínské zahraniční politiky vůči zkoumaným zemím.....	46
Závěr	48
Literatura.....	52
Prameny	52
Literatura.....	53

Úvod

Politika státu jako jednoho z nejdůležitějších aktérů na mezinárodním poli je určována různými vlivy a okolnostmi, které vyplývají jak ze stavu globální situace mezinárodní politiky, tak ze stavu domácího prostředí, na jejichž základě se politika daného státu vymezuje. V domácí politice je jeho zájmem zachovat pořádek a stabilní prostředí, jehož podstatou je společnost, a v rámci mezinárodních vztahů musí zaujmout určité stanovisko vůči ostatním státům, ať už jde o politiku izolace, boje či kooperace. Státní principy jsou tedy určovány vnitřními a vnějšími vlivy, které vláda formuje pro zachování bezpečnosti státu.

Tato bakalářská práce je analýzou bezpečnostní politiky Čínské lidové republiky (dále Čína) v rámci východoasijského regionu. Důvodem, proč si autorka za zkoumaný objekt zvolila Čínu, je ten, že její role v rámci mezinárodních vztahů za poslední dobu rapidně vzrostla. Bezpochyby se jedná o velmi významného hráče, jelikož je druhou největší ekonomikou světa a z hlediska evropských poměrů je důležitým obchodním partnerem Evropské unie. Proto je potřeba zaměřit pozornost na utváření a implementaci čínské politiky, neboť pochopení těchto procesů je základem pro navázání vztahů a úspěšná vyjednávání. Práce má za cíl odpovědět na následující výzkumnou otázku: *Proč Čína udržuje partnerské vztahy se státy Korejská lidově demokratická republika (dále KLDR), Myanmar a Pákistán, přestože jsou tyto státy mezinárodním společenstvím považovány za hrozbu mezinárodního prostředí.* Autorka bude vycházet z bezpečnostní teorie Kodaňské školy, která bude interpretována jménem Barryho Buzana, jakožto jednoho z jejích hlavních představitelů. Pro zodpovězení výzkumné otázky nám budou sloužit následující hypotézy:

- a) Hypotéza 1: Čína se státy KLDR, Pákistán a Myanmar spolupracuje z důvodu zajištění bezpečnosti v rámci bezpečnostních sektorů, politického, vojenského a společenského, které jsou relevantní pro regionální úroveň.

Tato hypotéza bude potvrzena v případě, zjistíme-li, že Čína tyto sektory považuje v rámci sekuritizace¹ za dominantní, a tudíž bude s výše zmíněnými státy v těchto oblastech spolupracovat, aby tak zvýšila svoji bezpečnost.

---

¹ Koncept bezpečnosti, který vznikne na základě zpolitizování určité oblasti, která následně v rámci státní bezpečnosti působí jako existenční problém.

- b) Hypotéza 2: Čína se státy KLR, Pákistán a Myanmar spolupracuje z důvodu působení regionální mezinárodní společnosti.²

Metodicky se jedná o komparativní případovou studii, která může být vysvětlující pro další zahraničně-politické vztahy Číny. Záměrem práce není zobecňovat na základě této analýzy, jako spíše poskytnout určité vysvětlení, které může v ostatních případech její zahraniční politiky inspirovat. Práce je vypracována analyticko-deskriptivní metodou. Komparace je využívána jak u subregionů východní Asie, tak při závěrečném porovnání studovaných vztahů Číny s klíčovými státy. V případě druhé hypotézy budeme komparovat ty oblasti jednotlivých subregionů, kde se budou vyskytovat primární instituce. Analytická metoda je používána pro určení sekuritizačních sektorů na základě popisu struktury Číny, východoasijského regionu a čínských zahraničně-politických vztahů.

Teoretická část je obsažena v prvních dvou kapitolách. První kapitola se věnuje vysvětlení pojmu mezinárodní společnost podle teorie Anglické školy. Druhá kapitola detailně představuje samotné principy teorie s celým jejím pojmovým aparátem. V následující kapitole autorka analyzuje územní a politickou strukturu čínského státu, na jejímž základě vymezuje hlavní sektory sekuritizace. Následně jsou představeny jednotlivé "sub-regiony" východní Asie, jež autorka také podrobuje zkoumání z hlediska bezpečnosti. U jednotlivých sub-regionů určujeme typ mezinárodního prostředí a zda se v oblasti vyskytuje dominantní stát. Následně charakterizujeme, jaký vztah zastává Čína vůči státům těchto subregionů, a znovu jaké sekuritizační oblasti považuje za důležité. Závěrečná třetí kapitola se zabývá vztahem Číny k výše zmíněným státům KLR, Pákistán a Myanmar z historického kontextu a to z hlediska oblastí, ve kterých státy nejvíce spolupracují. Vztahy jsou mapovány detailněji od 50. let 20. století, tedy přibližně od doby vzniku Čínské lidové republiky, po rok 2010/2011, což je odvislé od dostupnosti literatury vhodné pro danou problematiku. Na konci této kapitoly autorka porovná oblasti spolupráce, na jejichž základě určí hlavní výhody plynoucí Číně z udržování těchto vztahů.

Problematika čínské bezpečnostní politiky je u českých teoretiků mezinárodních vztahů málo probádaným tématem, a proto se autorka ve své práci převážně odkazuje na zahraniční zdroje. V teoretické části vychází především z publikace *Bezpečnost: nový*

---

² Mezinárodní společnost je určena primárními institucemi, které jsou typické pro sdílené tradice, kulturu, historii, aniž by byl porušován princip suverenity.

rámec pro analýzu od kolektivu autorů Barryho Buzana, Ole Waevera a Jaap Wildeho, která byla zcela stěžejní pro komplexní uchopení aplikované teorie. Autoři v této publikaci detailně zkoumají problematiku bezpečnosti v rámci různých hladin mezinárodního prostředí a seznamují nás s dalšími relevantními pojmy bezpečnostního studia. V analytické části práce vychází práce především z textů vědeckých periodik, z nichž autorka považuje za nejpřínosnější *Pacific review*, jež disponuje značným množstvím materiálů pro studium mezinárodních vztahů v oblasti Pacifiku. Nejdůležitějším vědeckým textem pro vypracování analytické části této práce byl bezpochyby článek *Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels* od již zmíněného Barryho Buzana. Tento text nám podrobně představuje strukturu subregionů a institucionální strukturu východní Asie od konce studené války. Analyzuje také bezpečnostní dynamiku východní Asie jako celku a snaží se jí argumentovat postoj Číny k sousedním státům. Dalším významným čtvrtletním periodikem pro studium mezinárodní bezpečnosti je *International security*, nakladatelstvím Mit Press Journal, jehož vědecké texty se zabývají především válečnou prevencí, zkoumají konfliktní oblasti či se snaží poukázat na eventuelní hrozby mezinárodního prostředí. Kromě periodik se práce opírá o množství dalších publikací odborníků v oblasti čínské politiky.

Důležitou monografií, pro pochopení podstaty čínského vládnutí, je *How China's leaders think* od amerického akademika a bývalého poradce čínské vlády, Roberta Lawrence Kuhna. Kniha pokrývá veškeré oblasti relevantní pro tuto práci – zahraniční politiku, obchodní politiku, bezpečnostní politiku, čínskou diplomacii aj. Nastiňuje také, jaké bude postavení Číny do budoucna. Pro detailnější zmapování Čínských vztahů s Pakistánem, Myanmarem a KLR od dob studené války, autorka vycházela z díla kanadského akademika Marc Lanteigne, jež se ve své knize *Chinese foreign policy*, věnuje Čínské pozici v rámci mezinárodního prostředí na globální úrovni, popisuje čínské otevírání se světu a zapojování se do mezinárodní spolupráce. Publikace byla pro práci stěžejní především pro zjištění strategických cílů Číny. Dílo britského odborníka na čínská studia, Michaela Dillona, *Contemporary China* je přínosné z hlediska komplexního představení čínského státu, nejen v politické oblasti, ale také v oblastech společnosti, kultury, ekonomiky a historie.

Práce dále staví na mnoha dalších akademických člancích, pro jejichž vyhledávání autorce sloužil server ProQuest. Nejaktuálnější články o čínské zahraniční politice či domácí politice byly snadno dostupné na internetových stránkách periodik *The New York Times*, *China Daily* či *Foreign Affairs*. Podstatným internetovým zdrojem je také organizace významných světových politologů, teoretiků mezinárodních vztahů, studentů, členů vlád aj., *Council on foreign relations*, kteří se vyjadřují k současným mezinárodním vztahům. *Council on foreign relations* velice široce a detailně pokrývá oblasti čínské zahraniční a domácí politiky. Nedostatkem v oblasti zdrojů je nízký počet původních čínských zdrojů, které nejsou díky tamější cenzuře médií mezinárodně zveřejněny či nejsou přeloženy, a tudíž jejich čerpání brání jazyková bariéra autorky.

1. Mezinárodní společnost

Studium mezinárodních vztahů je náročné svým obtížným vymezením aktérů, jež jednotliví analytici považují za relevantní a klíčové pro fungování mezinárodního systému. Někteří teoretici přikládají hlavní roli státům, zatímco jiní akceptují i roli společnosti či nevládních organizací. Nový pohled na mezinárodní vztahy přináší teoretici Anglické školy, kteří pracují s pojmem mezinárodní společnost (dále MS), jejíž existenci považují za důležitou i představitelé Kodaňské školy a využívají ji ve své bezpečnostní teorii. Hedley Bull, jenž je představitelem Anglické školy, svým následujícím pojetím mezinárodního prostředí vysvětluje princip MS. Tvrdí, že v mezinárodním systému, pro jehož povahu je charakteristická existence vzájemné kooperace mezi státy, pravděpodobně dojde ke stanovení určitého řádu, jehož přijetí jednotlivými státy povede k následnému vzniku MS. Předpokládá, že k jejímu vytvoření dojde, jestliže se bude skupina států shodovat ohledně vymezení jejich primárních cílů či budou vzájemně sdílet obavu z ohrožení své bezpečnosti nebo budou pouze racionálně kalkulovat pro uspokojení vlastních zájmů (viz tab. 1).³ Bull také klade důraz na budování mravního ducha MS, jehož existence je důležitá pro dodržování stanoveného řádu, v jehož rámci dochází mezi státy k fungování rovnováhy moci.⁴

Podstatou MS je konsenzus na úrovni diplomatů a státních představitelů a vzájemná tolerance prováděných politik v jednotlivých státech. Celé fungování společnosti je odvozené od existence primárních institucí. Tyto primární instituce nelze chápat stejně jako instituce mezinárodních organizací, ale spíše jako ty, které existují díky tradicím a kultuře.⁵ Instituce navíc vznikají postupně, čímž zajišťují dynamičnost mezinárodní společnosti. Jsou také propojeny svými následujícími principy, které zahrnuté státy sdílí - *neintervence, suverenita, mezinárodní právo, nacionalismus, diplomacie* aj.⁶ Mimo tyto principy je dále důležitý druh historického soužití mezi státy.⁷

---

³ BAIN, William: *The English school and the activity of being an historian*. In: PALGRAVE, Macmillan: *Theorizing international society*. Macmillan Publishers Limited, 2009, s. 152.

⁴ KEENE, Edward.: *Beyond the anarchical society: Grotius, colonialism and order in world politics*. Cambridge University Press, 2002, s. 117.

⁵ BAIN, W.: c. d., s. 152.

⁶ NAVARI, Cornelia: *Introduction: Methods and methodology in the english school*. In: PALGRAVE, Macmillan: *Theorizing international society*. Macmillan Publishers Limited, 2009, s. 10-30.

⁷ BAIN, W.: c. d., 152.

MS můžeme chápat z globálního nebo postkoloniálního hlediska. Představa globální společnosti vychází z globální ekonomiky či kultury, díky čemuž se společnost stane více homogenní a bude posilovat na úkor regionálních společností. Jiný pohledem na MS je pohled postkoloniální, který poukazuje na to, že společnost funguje na základě vztahu *jádro-periferie*, kde jádro je hegemonem a ostatní periferie sdílejí jeho hodnoty. Ani v případě tohoto pohledu teoretici neopomíjejí prvky globalizace, ale předpokládají, že zatímco pozice jádra bude slábnout, tak síla regionálních společností bude narůstat. Kromě geografického determinantu MS mluví teoretici o třech dalších kategoriích – revizionisté, což jsou státy, které se snaží o změnu MS, dále státy, které stojí v rámci MS samostatně a státy zastávající status quo.⁸

Tabulka 1: Udržení mezinárodního řádu: Hedley Bullův kauzální model

Zdroje	Výstupy
Instituční normy, pravidla, zákony (přispívají k)	Nedotknutelnost smluvních pravidel Územní stabilita a životní bezpečnost Omezení použití násilí
Společný zájem na udržení systému	

Zdroj: HOLSTI, K. J.: *Theorizing the cause soft order: Hedley Bull's The anarchical society*, In: PALGRAVE, Macmillan: *Theorizing international society*, Macmillan Publishers Limited, 2009, s. 131.

⁸ NAVARI, C.: c. d., s. 10–30 .

2. Bezpečnostní teorie Kodaňské školy

Do druhé světové války byla teoretiky mezinárodních vztahů nejvíce analyzovanou oblastí otázka nastolení míru, jejímuž zkoumání dominovaly dvě teorie – realistická a idealistická.⁹ Oblast bezpečnosti nebyla zcela nedotčeným sektorem, ale nebyl jí přikládán větší důraz. Její konceptualizace byla spíše vágní a v obecné hladině byla chápána jako narušení státní suverenity pomocí vojenských prostředků.

Především po skončení studené války dochází k příklonu ke strategickým studiím, které kladou hlavní důraz na vojenskou složku moci u aktérů mezinárodních vztahů. Z velké části tato studia vycházela právě z realistického pohledu a mezi jejich hlavní teoretiky patří Thomas Schelling a Herman Kahn.¹⁰ Definování bezpečnosti však nadále zůstalo nelehkým úkolem. Představitelé Kodaňské školy Barry Buzan (dále Buzan) a Ole Waever (dále Waever) rozšířili realistický výklad o příčiny porušení státní bezpečnosti nevojenskými hrozbami, které B. Buzan dále mapuje pomocí tzv. sektorů (například napadání státní ideologie, imigrace, separatistické tendence aj.). Navíc došlo k navýšení počtu relevantních referenčních objektů¹¹ a aktérů sekuritizace.¹²

Sekuritizace je koncepce bezpečnosti, jež lze vysvětlit jako zpolitizování oblasti, která následně v rámci státní bezpečnosti působí jako existenční problém. Stručně řečeno, určitá problematika se stane součástí veřejné politiky, bude aktéry sekuritizace vyhlášena jako ohrožující. V důsledku toho bude oprávněné používat speciální prostředky pro udržení bezpečnosti státu, jako třeba mobilizaci armády. Oblast sekuritizace se liší stát od státu. Jako příklad si uveďme sekuritizaci náboženství v Saúdské Arábii, zatímco ve většině jiných zemí náboženství není předmětem sekuritizace. S tím souvisí i sekuritizace společenských hodnot, jelikož pokus o jejich změnu vnějšími vlivy může být chápán ze strany státu, za ohrožující. Pro uplatnění sekuritizace je potřeba, aby byla široce akceptována ze strany veřejnosti. Proces sekuritizace vzniká pomocí řečového aktu.¹³ Následné vysvětlení jednotlivých sektorů

---

⁹ DRULÁK, Petr: *Teorie mezinárodních vztahů*. Praha, 2003, s. 96, 247.

¹⁰ DRULÁK, Petr – KRATOCHVÍL, Petr: *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. Praha, 2009, s. 270–271.

¹¹ „Referenční objekty jsou entity, jež jsou existenčně ohroženy a mohou si legitimně nárokovat právo na přežití.“ Zdroj: BUZAN, Barry – WILDE, Jaap – WAEVER, Ole: *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Centrum strategických studií, 2005, s. 48.

¹² „Aktéři sekuritizace prohlašují referenční objekty za existenčně ohrožené. Zdroj: tamtéž.

¹³ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 34–37.

společně s jejich umístěním na dynamickou hladinu, nám umožní určit povahu sekuritizace podle Kodaňské školy. Nadcházející kapitoly představují klíčové pojmy teorie.

2.1. Referenční objekty

Z realistického hlediska je stát brán jako hlavní a jediný aktér v rámci mezinárodních vztahů.¹⁴ Představitelé Kodaňské školy nepopírají roli státu, jako ústředního aktéra na mezinárodním poli, ale popírají jeho výlučnou roli. Jelikož teoretici vycházejí z představy víceúrovňové analýzy mezinárodního prostředí,¹⁵ která pracuje s různými hladinami systému (viz obrázek 1 Waeverův model), tak přijímají nové aktéry, kteří v systému působí. Jedním z nich je mezinárodní společnost. Tohoto hráče vymezují jako subjekt, který přesahuje úroveň státu a jenž nemá omezující územní hranice. Navíc dodávají, že jednotlivé státy, jež jsou její součástí, dodržují stanovená pravidla, na nichž panuje společný konsenzus. Dále nevyklučují, že mezinárodní společnost pokrývá celou planetu, přičemž dochází k utváření jejích subsystémů – jednotlivých regionálních komplexů.¹⁶ Při popisu konstrukce mezinárodní společnosti zmiňují, že je tím pevnější, budeme-li se pohybovat od periferie k centru a naopak tím slabší, budeme-li směřovat k periférii. Buzan také klade důraz na hladinu užší než stát a upozorňuje tak na úlohu jedinců či společnosti, jelikož i tyto jednotky mohou narušit bezpečnost státu zevnitř. Nepřikládá jim však větší význam než státu, který pro něj zůstává nejdůležitějším referenčním objektem.¹⁷

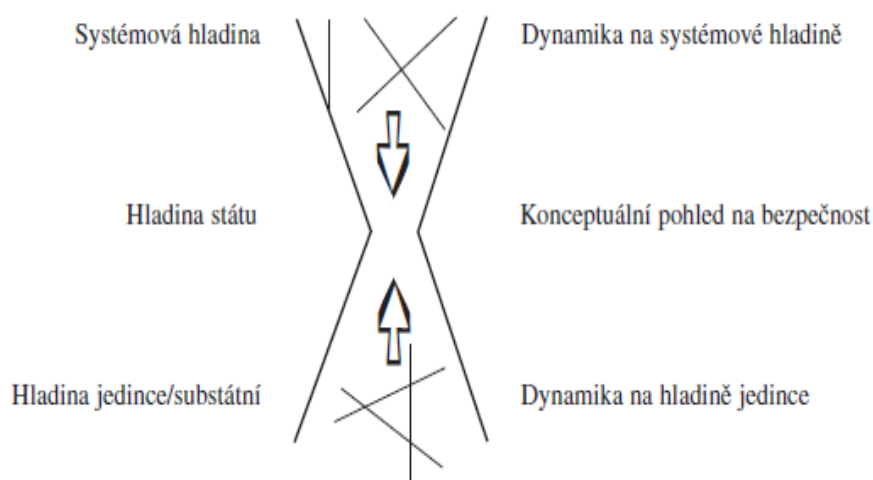
¹⁴ DRULÁK, P.: c. d., s. 247.

¹⁵ WALTZ, Kenneth: *Man, the state, and war*. Columbia University Press, 2001, 263 s.

¹⁶ Strukturalisté usuzují, že po konci studené války došlo k zvýšení regionalizace uvnitř mezinárodního systému, jež se vyznačuje sbližováním státu v rámci určité geografické oblasti. Zdroj: BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 18.

¹⁷ BUZAN, B.: *People, states and fear*. Wheatsheaf books, 1983, s. 35–55.

Obrázek 1: Waeverův model přesýpacích hodin

Zdroj: WAEVER, Ole: *Securitization and desecuritization*. In: LIEPSCHUTZ, Ronnie D. (ed.): *On security*. New York, Columbia University Press, 1995, s. 50.

2.2. Anarchie jako model mezinárodního prostředí

Buzan mezinárodnímu prostředí přisuzuje anarchickou podobu. Anarchii systému chápe jako jednotlivé interakce mezi státy, které mohou mít povahu válek, kooperace, diplomacie či migrace občanů.¹⁸ Na základě podstaty těchto interakcí představuje dva typy anarchie, které v mezinárodním systému mohou vzniknout. Prvním typem je nezralá anarchie, která se svými znaky blíží realistickému pojetí, tím druhým je anarchie zralá, jež se vyskytuje v již zmíněné mezinárodní společnosti.¹⁹ Anarchické prostředí tedy může být regulováno na základě akceptace určitých norem a pravidel, které jsou dodržovány aktéry mezinárodní společnosti, čímž dochází k vývoji nezralé anarchie v anarchii zralou. V této fázi Buzan říká, že mezinárodní zájmy společenství mohou být povyšovány nad zájmy národní. Tento předpoklad může dále logicky vyústit v porušení soudržnosti společenství, jelikož státy nebudou souhlasit s odsunováním svých národních zájmů do pozadí. V kontrastu s realisty navíc odmítá předpoklad, že se státy v mezinárodním systému chovají jako stejné jednotky.²⁰

V takovémto mezinárodním prostředí můžou vznikat různé bezpečnostní komplexy. Tyto komplexy jsou tvořené státy, jejichž spolupráce je založena na diplomacii

¹⁸ BUZAN, B.: *From international system to international society: structural realism and regime theory meet the English school*. Summer, 1993, 327–352.

¹⁹ BUZAN, B.: *Security, the state, the New World order, and beyond*. New York, 1995, s. 205.

²⁰ BUZAN, Barry – JONES, Charles – LITTLE, Richard: *The logic of anarchy Neorealism to structural realism*. New York, 1993, s. 50.

a mírovém vyjednávání s cílem dosažení bezpečnosti.²¹ Jelikož státy mohou vytvářet společenství na ochranu různých referenčních objektů v rámci různých sektorů, které si představíme níže, tak komplexy mohou nabývat různých územních rozměrů, od regionálních po globální. Specifickým mezinárodním společenstvím je například Organizace spojených národů (dále OSN). Na principech fungování této organizace panuje mezi členy široký konsenzus a v případě ohrožení těchto principů, se na ně členové odvolávají. Mezi základní pravidla OSN patří státní suverenity, dodržování lidských práv, rovnováha sil či právo na sebeurčení.²²

2.3. Sektory

*"Sektory definujeme jako náhledy na mezinárodní systém, které staví do popředí jeden konkrétní aspekt vztahů a interakcí mezi veškerými jeho jednotkami."*²³ Zjednodušeně řečeno, sektory vymezují oblast, v rámci které se uplatňuje bezpečnostní politika. Pro komplexnější určení bezpečnosti např. v rámci státu nám však pouhá analýza těchto nástrojů nebude stačit. Celistvější pohled získáme zaměřením se na sektorovou dynamičnost a vzájemné sektorové propojování.²⁴ Představitelé Kodaňské školy pracují s následujícími pěti sektory – vojenským, politickým, ekonomickým, sociálním a environmentálním.

Politický sektor je podle analýz představitelů Kodaňské školy jednou z nejobtížněji vymezitelných oblastí. V počátcích svých zkoumání ho dokonce řadili do jedné skupiny s vojenským či společenským sektorem. Jako příklad v rovině politicko-společenské si můžeme uvést separační tendence uvnitř státu, které následně vedou k politické nestabilitě. Obtížnost zařazení vyplývá z jeho nutné propojenosti se všemi ostatními sektory, jelikož útok na jakýkoliv z nich je útokem na sektor politický.²⁵ Než přejdeme ke způsobům ohrožení tohoto sektoru, je nutné, abychom si vymezili jak ho pojímat v rámci státu. Kodaňská škola vychází z práce sociologa Charlese Tillyho, který stát definuje následovně: *"Stát je přinucovací ovládající organizace, která je odlišná od rodinných a příbuzenských skupin a která zastává jasnou prioritu a respekt nad všemi*

---

²¹ WAEVER, O.: *Concepts of security*. Copenhagen, 1997, s. 40.

²² Charta OSN: Kapitola 1, čl. 1-2. In: un.org, <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter1.shtml> (14. ledna 2012)

²³ BUZAN, B. – JONEX, Ch. – LITTLE, R.: c. d., s. 31.

²⁴ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 195.

²⁵ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 178.

ostatními organizacemi na určitém území. Takováto definice v sobě zahrnuje městské státy, říše, theokracie a další formy vlády, ale vylučuje kmeny, rody, firmy a církve jako takové.²⁶ Tato definice tedy představuje stát jako subjekt splývající s politickým sektorem.

Jak už je výše zmíněno, politická bezpečnost může být ohrožena vojenským způsobem zvenčí útokem jiného státu na státní suverenitu. Nicméně teoretici se shodují, že v komplexním měřítku převažují nevojenské hrozby. Tyto hrozby jsou směřovány především na státní principy (vládnoucí ideologii, národní identitu), státní instituce či politickou legitimitu.²⁷ Právě ohrožení státní ideologie, které v konečné fázi může vést k samotnému vládnímu kolapsu, vzniká ze systémové hrozby politicko-ideologických sporů.²⁸ Následně vláda volí pro státní ochranu určitá politická opatření, která jsou tím veřejností akceptovatelnější, čím je stát silnější.²⁹ Tímto jsme si politický sektor vymezili v rámci státu a veřejnosti, ale důležité je také brát na vědomí závislost politické bezpečnosti ve vztahu k mezinárodnímu společenství. Výše jsme již zmínili principy jeho fungování, jejichž dodržování může také vést k narušení státní suverenity. Následující citace podává vysvětlení: "*z principu suverenity plyne právo na autonomní rozhodnutí o formě státu nezávisle na vnějších silách.*"³⁰ Státu tak může vzniknout dilema, zda se stát součástí většího mezinárodního celku při současném působení vnějších vlivů či zda být plně autonomní v rozhodování a zároveň neparticipovat v mezinárodní společnosti.

Společenskému sektoru je zvláště důležité věnovat pozornost z bezpečnostního hlediska, jelikož je méně než pravděpodobné překrývání společenských hranic s hranicemi státu či národa. Tento nesoulad může vést k vnitřnímu státnímu rozvratu. „*Koncept společenské bezpečnosti bychom proto mohli chápat také ve smyslu identitární bezpečnosti čili bezpečnosti identity.*"³¹ Buzan uvádí dva přístupy k identifikaci jednotlivce se společenstvím. První závisí na vlastní volbě, kdy si jedinec sám zvolí svoji identitu, ten druhý je ovlivněn politicky. Společenská identita může být

---

²⁶ TILLY, Charles: *War Making and State Making as Organized Crime*. In: EVANS, P. – RUESCHEMEYER, D. – SKOCPOL, T. (ed.): *Bringing the State Back*. Cambridge, 1985, s. 170.

²⁷ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 165–184.

²⁸ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 182.

²⁹ Silný stát je definován jako stát, který si prošel stabilním historickým vývojem, disponuje silnou vládní legitimitou ze strany veřejnosti a stabilními institucemi. Zdroj: BUZAN, B.: *People, states and fear*. Wheatsheaf books, 1983, s. 66.

³⁰ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 177.

³¹ Tamtéž, s. 140.

ohrožena migrací růstem populace, horizontálním soupeřením, kde vedle sebe existuje více společností, které se vzájemně omezují, či vertikální soupeření, kde dochází k celkovému rozpadu identity komunity. Na svoji obranu si společenské komunity volí buď cestu odporu a snahy zvítězit v rámci národní identifikace (případ Tutsiů), cestu prosazení svého národa ve vládních okruzích (případ sionistů) či se snaží nezasahovat (případ Židů). Jednotlivé státy navíc reflektují různé impulzy vedoucí k rozvrácení identity – globalizace jako narušení kultury, jazyková migrace (Francie), vliv jiné ideologie.³²

Obecně nejvíce chráněnými státními zájmy jsou zájmy ekonomické. Hospodářství daného státu totiž mnohé vypovídá o tamější životní úrovni, o síle státní obrany z hlediska vojenského vybavení, velikosti armády atd. Do ekonomického sektoru se řadí položky jako přístup ke zdrojům, konkurenceschopnost, měnová a fiskální politika, schopnost trhu aj. Tím, že z ekonomických zásob tohoto sektoru čerpá vojenská složka, tak je velmi často spojován s vojenským sektorem. V ekonomickém sektoru se bezpečnost vztahuje k více referenčním objektům. Na úrovni státu je bezpečnost regulována vládním nastavením. Větší hrozbou však může být globální ekonomický řád v systémové hladině, na základě jehož nastavení se odvíjejí jednotlivé ekonomiky a který nelze dost dobře regulovat, na rozdíl od již zmíněného vládního nastavení na státní úrovni. Hrozbou je potom samotný kolaps mezinárodního ekonomického řádu.³³

V neposlední řadě, environmentální sektor také není oblastí, na jejímž vymezení by panoval všeobecný konsenzus. Základním určujícím bodem je reflexe úrovně životního prostředí. Problematikou této oblasti je, zda do způsobů jejího ohrožení zařadit i přírodní katastrofy, které se dějí nezávisle na lidské činnosti typu zemětřesení, hurikány aj. Referenčními objekty mohou být všechny systémové hladiny, jelikož poškození životního prostředí bude mít dopad jak na jedince a stát, tak na mezinárodní společenství.³⁴

---

³² Tamtéž, s. 141.

³³ BALABÁN, Miloš – DUCHEK, Jan – STEJSKAL, Libor: *Kapitoly o bezpečnosti*. Karolinum, 2007, s. 19–20.

³⁴ Tamtéž, s. 20–21.

2.4. Vztah referenčních objekt a sektorů

Po bližším představení jednotlivých sektorů a referenčních objektů se dostáváme k závěrečné syntéze, díky které zjistíme, na jaké analytické rovině se pohybujeme. Pro lepší přehlednost je uvedena následující tabulka 2 a graf 1.

Politickému i vojenskému sektoru je přisuzován za hlavní, ne však jediný, referenční objekt stát, jelikož pouze stát má legitimitu k vykonávání násilí na daném území. Mezi další referenční objekty můžeme jmenovat kmenová společenství, náboženství, separatistická hnutí aj. Oba dva sektory tak mohou ohrožovat stát vnější silou vojenskými prostředky, což způsobí narušení jeho suverenity. Dalším obhájením státu jako referenčního objektu je, že vojenské hrozby jsou do určité míry omezeny geograficky, z čehož vyplývá, že vojenský konflikt vypukne pravděpodobněji v lokální oblasti. Ve zbylých sektorech jsou referenčními objekty mimo stát také společnost, komunity, národy, jednotlivci (v případě sektoru společenského, ekonomického a environmentálního), mezinárodní společnost (případ ekonomického a environmentálního sektoru) či globální společnost (také případ environmentálního a ekonomického sektoru).³⁵

Tabulka 2: Sekuritizace

Dynamika/sektory	VJ	EN	EK	SP	P
Globální	**	****	****	**	***
Neregionální subsystémová	**	**	**	**	*
Regionální	****	***	***	****	****
Lokální	***	****	**	***	**

Vysvětlení: **** dominantní sekuritizace, *** subdominantní sekuritizace, ** málo významná sekuritizace, * žádná sekuritizace

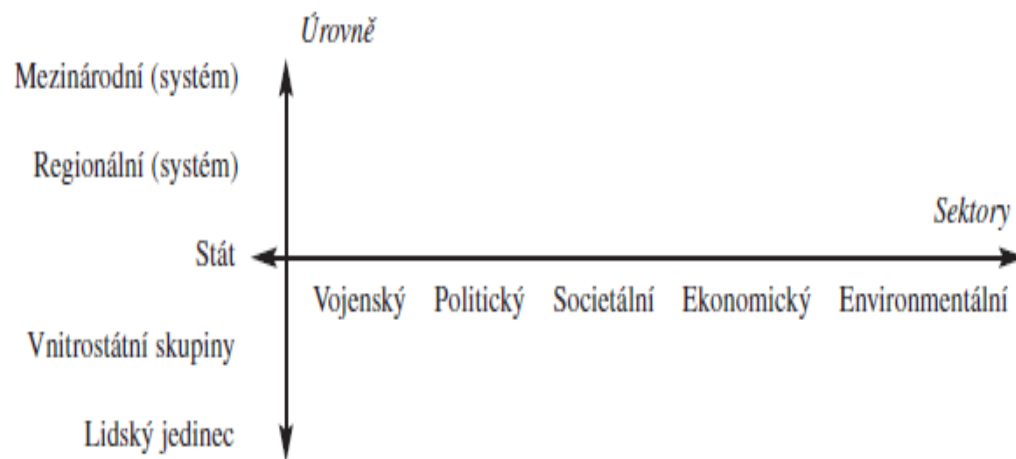
Legenda: VJ – vojenský, EN – environmentální, EK – ekonomický, SP – společenský, P - politický

Zdroj: BUZAN, Barry – WILDE, Jaap – WAEVER, Ole: *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. In: Centrum strategických studií, s. 191.

³⁵ BUZAN, B – WILDE, J. – WAEVER, O.: c. d., s. 61–165.

Graf 1: Kombinace vertikální a horizontální roviny podle Kodaňské školy

Zdroj: WAEVER, Ole: *Concepts of security*. Copenhagen: Institute of political science university of Copenhagen, 1997.

3. Bezpečnostní politika Číny ve východní Asii

Po té, co jsme si představili bezpečnostní teorii podle Kodaňské školy, tak můžeme přejít k samotné analýze bezpečnosti regionálního komplexu ve východní Asii. Tato analýza je pro naši práci nezbytná, protože nám pomůže objasnit směřování zahraniční politiky, které čínská vládní garnitura prosazuje vůči státům regionu. Aby naše analýza měla ucelený charakter, tak je důležité uvést strukturu a hlavní sekuritizační sektory samotného čínského státu. Za důležité to považujeme z toho důvodu, jelikož předpokládáme, že pravidla domácí politiky státu mnohé vypovídají o jeho celkovém směřování zahraniční politiky a interakci v regionu. Následně v této kapitole přejdeme k rozboru jednotlivých subregionů a nakonec aplikujeme bezpečnostní teorii na celou oblast východní Asie.

3.1. Hlavní sekuritizační oblasti v rámci čínského státu

Buzan přichází s představou, že Čína je představitelem regionálního státu, jenž je definován jako určité území, jehož společnost není homogenní, ale jednotliví členové spolu interagují v rámci velkého nekohezního celku. Z této definice je patrná podobnost s MS s tím rozdílem, že u regionálního státu se jedná o kooperaci na úrovni jedinců, zatímco u MS jde o kooperaci na úrovni států.³⁶ Dalo by se předpokládat, že zahraniční politika Číny vůči ostatním státům regionu bude vykazovat podobné znaky jako domácí politika vůči heterogenní společnosti. Existence regionálního státu je doložitelná jednak svým územním rozsahem a jednak dlouhým historickým vývojem, který můžeme datovat zpět do roku 221 př. n. l., kdy Qin Shi Huangdi navzdory socioekonomickým rozdílům, sjednotil stát³⁷

Právě přítomnost heterogenní společnosti, která je znázorněna na obr. 1, je hrozbou pro udržení vnitřní stability státu³⁸, která byla v minulosti narušována četnými secesními tendencemi, a tudíž je tradičně kladen akcent na státní jednotu. Pokusy o odtržení byly způsobeny mnoha různými vlivy. Jednak byly jejich iniciátory etnické skupiny, např. Mongolové, dále národy s jiným náboženským vyznáním, např. Ujghuři

---

³⁶ BUZAN, B.: *Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels*. In: *The Pacific review*, Vol. 16, No. 2, 2003, s. 144–148.

³⁷ HSIOATUNG, Fei: *Plurality and unity in the configuration of the Chinese people*. HongKong, 1988.

³⁸ *China's national defense in 2010*. In: china.org.cn, http://www.china.org.cn/government/whitepaper/node_7114675.htm

v oblasti Xinjiangu,³⁹ národy s odlišnou kulturou – Tibetané, jež jsou největším etnikem v Tibetské autonomní oblasti či separatisté z politické podstaty – Taiwanci. Přes četné povstalecké pokusy o odtržení, se vždy protesty podařilo potlačit.⁴⁰ Navzdory kulturním a náboženským rozdílům jednotlivých menšin však existuje v čínské společnosti víra v národ, jakožto kolektivní objekt utvářený historickým vývojem, jež byla posílena po odchodu japonských agresorů z čínského území ve 20. století.⁴¹ Společnost je kromě secesionistických tendencí jednotlivých etnik členěná výskytem hlubokých socioekonomických rozdílů, které jsou znázorněny na obr. 2. Situace je vážná především ve vesnických oblastech, kde je úroveň chudoby nejvyšší a mezi obyvatelstvem tak dochází k četným povstáním.⁴²

Co se týče politického sektoru, tak od roku 1949 je stát autoritativním režimem řízeným Politbyrem Komunistické strany.⁴³ Jednotnost tohoto sektoru je z hlediska Čínské lidové republiky narušena existencí konkurenčního režimu na území Čínské republiky, která se etablovala na ostrově Taiwan. Tento ostrov právě sloužil po občanské válce jako útočiště vyznavačů Národní strany KMT, přičemž Čína toto území nadále považuje za svoji součást.⁴⁴ Stabilita komunistického režimu byla nejvýznamněji ohrožena roku 1989, kdy vlivem vnějších událostí, resp. pádem SSSR, došlo k protestnímu pro-demokratickému povstání na Tiananmenském náměstí v Pekingu, jež bylo násilně potlačeno.⁴⁵ Od té doby se vláda snaží udělat maximum, aby k takovému ohrožení znovu nedošlo, jelikož si je dobře vědoma stále přítomné hrozby vůči režimu ze strany společnosti. Mezi hlavní ochranná opatření ze strany vlády patří přísná cenzura, kontrola médií a větší důraz na posílení vojenské složky. Vlivem těchto opatření logicky dochází k porušování lidských práv, což se setkává s výrazným odporem ze strany ostatních demokratických zemí.⁴⁶

---

³⁹ ZARROW, Peter: *Social and political developments: the making of the twentieth century of Chienese state*. In: LOUIE, Kam: *Modern Chinese culture*. The Cambridge University Press, 2008, s. 64.

⁴⁰ ZHIYUE, Bo: *China's elite politics, governance and democratization*. East Asian Institute, Vol. 19, 2010, s. 199–218.

⁴¹ Tamtéž, s. 47–55.

⁴² JACOBS, Andrew: *Village revolts overinequities of Chinese life*. In: nytimes.com, http://www.nytimes.com/2011/12/15/world/asia/chinese-village-locked-in-rebellion-against-authorities.html?pagewanted=1&_r=2&sq=china&st=cse&scp=6 (26. února 2012).

⁴³ LANTEIGNE, Marc: *Chinese foreign policy*. Routledge, 2009, s. 24–28.

⁴⁴ LEE, Youkyung – ROBERGE, Michal: *China-Taiwan relations*. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/china-taiwan-relations/p9223#p7> (26. února 2012).

⁴⁵ BBC: *1989: Massacre in Tiananmen square*. In: bbc.co.uk, http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/june/4/newsid_2496000/2496277.stm (22. února 2012)

⁴⁶ KUHN, Robert Lawrence: *How China's leaders think*, John Wiley and sons, 2010, s. 16.

Důvod, proč vláda lpí na zachování neotřesitelné pozice komunistické strany, je jednak mocenský a jednak stabilizační. Druhý argument vysvětluje nutnost zachování komunistické ideologie, jež slouží jako tmel společnosti, což je v tak etnicky různorodé společnosti dosti žádoucí. Čína proto ze strachu z odtržení minoritních území a následného oslabení režimu, klade velký důraz na bližší spolupráci se sousedními zeměmi. Posilování čínského nacionalismu je také jedním z bodů, které jsou pro komunistickou ideologii důležité, jelikož do velké míry samotný režim legitimizuje.⁴⁷ V posledních letech je však stabilní pozice Komunistické strany znovu ohrožována ze strany společnosti a tudíž se státní ideologie stává méně sekuritizovanou oblastí. Mluvíme tu především o protestních akcích ve vesnici Wukan⁴⁸, kde se tamější obyvatelstvo bouřilo proti vládním garniturám, které v oblasti nelegálně zabírali půdu, aniž by farmářům vyplatili finanční kompenzace, prováděli finanční podvody a také proti nedemokratickému způsobu provádění voleb. Tyto protesty navíc vyvolaly kladný ohlas v ostatních zemědělských oblastech, které se akcí ve Wukanu chtějí inspirovat, což vyvolává velkou obavu u vlády Komunistické strany.⁴⁹

Jedním z hlavních indikátorů vzniku protestních akcí, je právě úroveň ekonomiky. Čína se potýká s velkými socioekonomickými problémy, jež jsou způsobeny mimo jiné špatně nastavenou daňovou politikou, která funguje tak, že prvními výběřčími jsou místní elity, které daně posílají centrální vládě. Při tomto postupu pak dochází ke korupci, na kterou nejvíce doplácí vesničtí obyvatelé, především v jihovýchodní oblasti Guangdong⁵⁰, jimž je navíc nelegálně zabírána zemědělská půda.⁵¹ Pro potlačení nepokojů, vzniklých na socioekonomickém základě, používá stát takové nástroje, které vedou k ekonomickému stimulu a následnému ekonomickému růstu.⁵² Z tohoto důvodu také Čína považuje za faktor ohrožující bezpečnost nedostatek nerostných surovin a energetických zdrojů.⁵³

---

⁴⁷ BAJORIA, Jayshree: *Nationalism in China*. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/nationalism-china/p16079> (26. února 2012).

⁴⁸ Wukan je pobřežní město v provincii Guangdong na jihovýchodě Číny.

⁴⁹ CHINA: *Wukan may foreshadow elite conflicts*, United Kingdom: Oxford Analytica, 2012, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/918782237?accountid=16730>

⁵⁰ *Tense stand-off continues in China protest village*. In: bbc.co.uk, <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-china-16195113> (15. března 2012).

⁵¹ DILLON, Michael: *Contemporary China-an introduction*. Routledge, 2009, s. 53–57.

⁵² Tamtéž, s. 23–28.

⁵³ *China's national defense in 2010*. In: china.org.cn, http://www.china.org.cn/government/whitepaper/node_7114675.htm

Pozornost v případě environmentálního sektoru byla zvýšena po přírodní katastrofě roku 2008, kdy v provincii S'-čchuan došlo k masivnímu zemětřesení. Pohotovostní vlády, rychlé zásobování potravin, kvalitní záchranná akce a následné zklidnění situace svědčí o poměrně kvalitní organizovanosti pohotovostního systému v této oblasti.⁵⁴ Velkým celostátním problémem však nadále zůstává vysoká míra znečištění vody i ovzduší, převážně v průmyslových oblastech, což výrazně narušuje kvalitu životního prostředí. Znečištění s sebou nese úbytek pitné vody, produkci kontaminovaných potravin, zhoršení kvality zemědělské půdy či lesů a vznik zdravotních problémů u obyvatelstva. V posledních letech vládní představitelé začali podnikat kroky pro snížení emisí či se snažili využívat alternativní zdroje energie, nicméně k žádné výraznější změně nedošlo.⁵⁵

Všechna zmíněná opatření, která Čína postupuje pro zachování bezpečnosti, jsou dle mého názoru indikátory toho, že čínská vláda nepovažuje za dominantní sektor sekuritizace pouze sektor vojenský, tzn., že neakceptuje ohrožení bezpečnosti pouze vojenským útokem, ale pohlíží na bezpečnost komplexně.⁵⁶ Nejdůležitějším sektorem sekuritizace je bezesporu sektor politický, a tudíž se referenčním objektem bezpečnosti stává stát. Ohrožení tohoto sektoru může mít vnější povahu vojenského útoku, čemuž ovšem vzhledem k čínskému postavení v regionu (viz. níže) netřeba přikládat větší váhu, či může být generováno vnitřně ze strany společnosti, což je mnohem reálnější. Společnost také hraje významnou roli v sektoru ekonomickém, jenž se postupně stává hlavním sekuritizačním objektem, jelikož se obyvatelstvo na základě rozsáhlých socioekonomických rozdílů výrazně radikalizuje a následné povstalecké akce výrazně ohrožují státní bezpečnost. Nemůžeme však opomenout ani sektor společenský, jehož referenčním objektem je v našem případě stát a za sekuritizovaný objekt je považován národ.⁵⁷

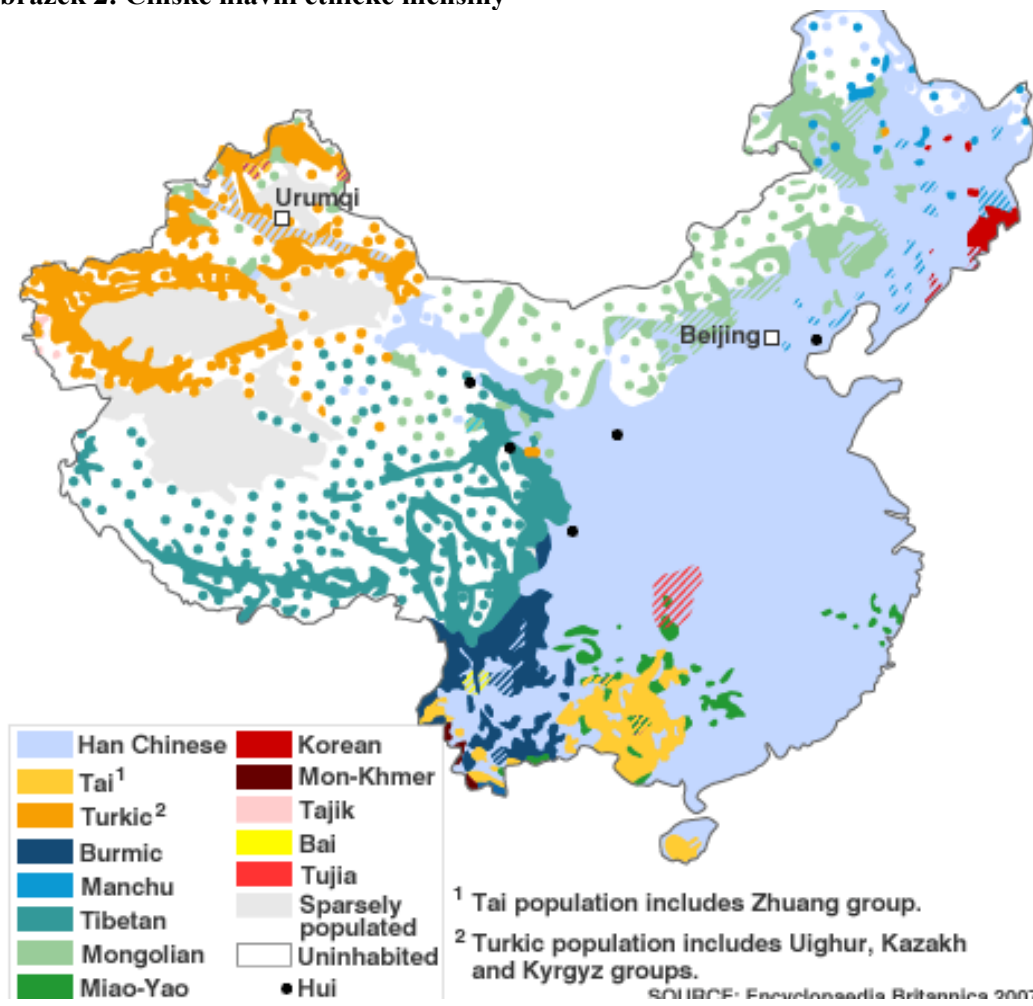
⁵⁴ KUHN, Robert Lawrence: *How China's leaders think*. JohnWiley and Sons, 2010, s. 19.

⁵⁵ LEE, W. Chang: *As China roars, pollution reaches deadly extremes*, In: nytimes.com, <http://www.nytimes.com/2007/08/26/world/asia/26china.html?pagewanted=all> (22. února 2012).

⁵⁶ LANTEIGNE, M.: c. d., s. 82.

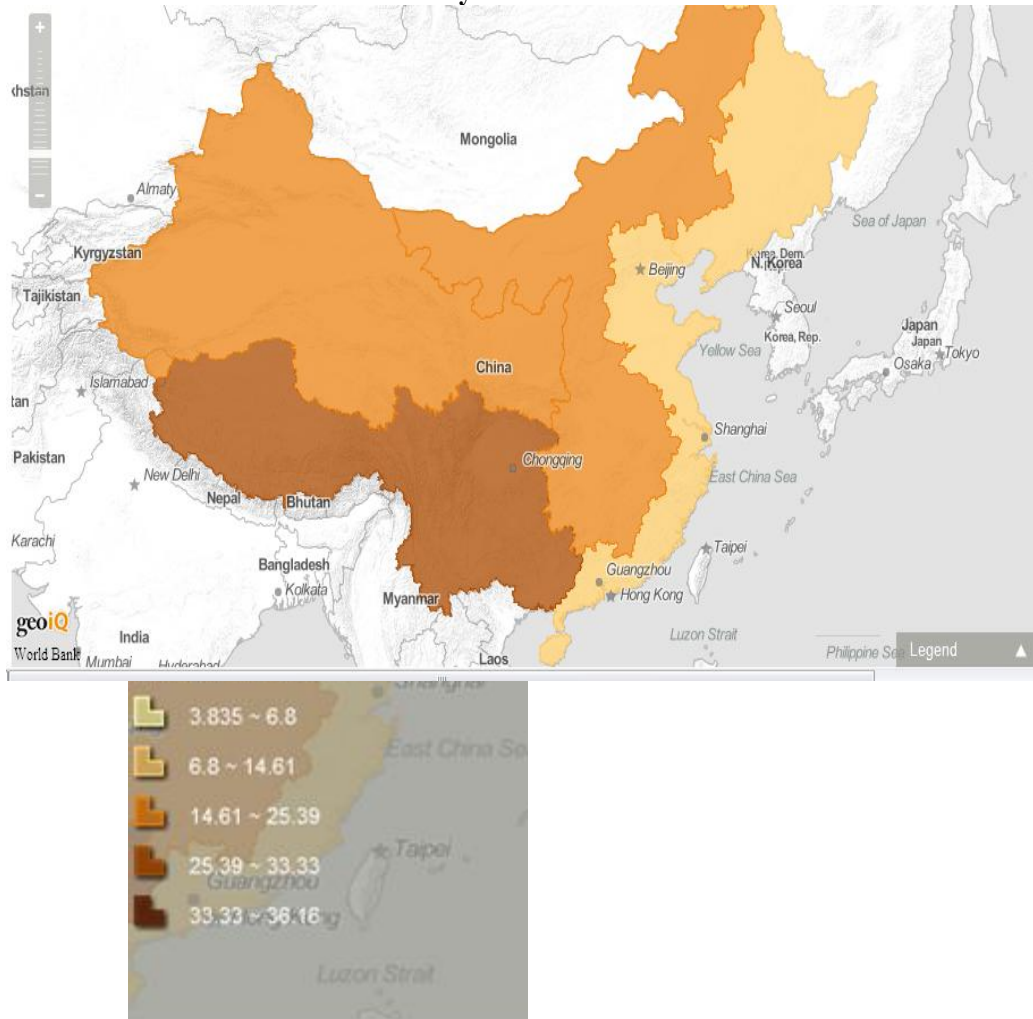
⁵⁷ *China's national defense in 2010*. In: china.org.cn, http://www.china.org.cn/government/whitepaper/node_7114675.htm

Obrázek 2: Čínské hlavní etnické menšiny

Zdroj: *Chinese ethnolinguistic Groups*. In: news.bbc.co.uk, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8136043.stm>

Obrázek 3: Socioekonomické rozdíly

Zdroj: Poverty Headcount Index, In: worldbank.org, <http://maps.worldbank.org/eap/china>

3.2. Bezpečnostní analýza východoasijských subregionů

Po přiblížení Číny jako regionálního státu, můžeme následně přejít k analýze regionu východní Asie, kterou zahájíme určením povahy mezinárodního prostředí. Systém, v rámci kterého státy východní Asie působí, není považován za anarchický, ale je mu přisuzována podoba formální hierarchie, jejíž existence má své historické odůvodnění. Již za doby vládnutí dynastie Shang (1500–1000 př. n. l.), která působila v oblasti Žluté řeky, existoval tzv. tributární systém, jehož existence je datována až do 19. století, tedy do doby, kdy do oblasti čínského vlivu začaly pronikat západní mocnosti. Tento systém byl typický pro dominantní postavení čínského státu, proti kterému ostatní státy nebalancovaly a akceptovaly své vazalské postavení. Mezi tyto „barbarské“ státy, jak byly Čínou nazývány, patřila Korea, Japonsko, Annam (oblast severního Vietnamu) a státy centrální a jihovýchodní Asie. Země jižní Asie nebyly z důvodu geografických překážek, které zabraňovaly výraznějšímu sblížení, součástí systému⁵⁸.

Celý princip byl legitimizován vírou v nebeský princip, v rámci kterého byl čínský vládce považován za syna nebes. Tato legitimizace byla dále posílena samotnou dominancí čínské kultury, kterou vazalské státy přijaly za svou. Je třeba si uvědomit, že udržování tohoto asymetrického vztahu bylo jakýmsi čínským projevem milosti vůči podřízeným státům, jež jí jako výraz vděčnosti, posílaly dary neboli tributy. Mezi hlavní principy celého systému patřilo zachování bezpečnosti v regionu a obchodní spolupráce.⁵⁹ Fungování této hierarchické struktury můžeme dále demonstrovat na principu "hub and spokes" (přeloženo jako centrum a paprsky), což se dá vysvětlit jako propojení centrálního státu s celým systémem států periferních. Systém může být také vysvětlen pomocí termínu *bandwagoning*. Tento pojem vysvětluje princip tzv. navázání slabších států na centrální stát, který může existovat do té doby, po kterou je tento systém spolupráce pro státy ziskový. V rámci hierarchie je navíc dodržována svoboda a autonomie podřízených států.⁶⁰

Ve východní Asii Buzan rozlišuje po skončení Studené války tři mezinárodní bezpečnostní subregiony – severovýchodní, jihovýchodní a jižní.⁶¹ Tyto územní

---

⁵⁸ FAIRBANK, J. K.: *Tributary trade and china's relations with the west*. In: *The Far Eastern Quarterly*, Vol. 1, No. 2, 1942, <http://search.proquest.com/docview/232773860?accountid=16730>

⁵⁹ Tamtéž

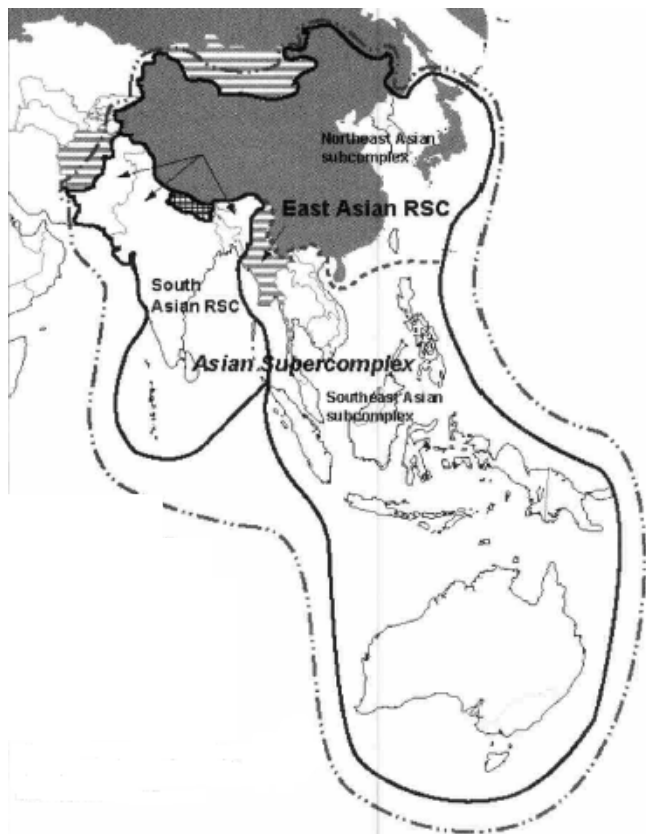
⁶⁰ KANG, David: *Hierarchy and stability in Asian international relations*, In: *American Asian review*, Vol. 19, No. 2, 2008, s. 121–160.

⁶¹ BUZAN, B.: c. d., s. 147.

jednotky jsou níže znázorněny na obr. 4. Toto členění je nezbytné pro ověření předpokladu, že na regionální úrovni dochází k dominantní sekuritizaci politického, vojenského a společenského sektoru, s odkazem na Buzanovu tabulku sekuritizace. Nejdříve si představíme vztah Číny vůči subregionům jako celkům, a poté se blíže zaměříme na její vztah vůči KLR, Myanmaru a Pákistánu, jako jednotlivým subregionálním zástupcům.

Obrázek 4: Mapa regionů ve východní Asii po studené válce

Note: This map depicts the region circa mid-1990s. The NE and SE Asia RSCs have merged and Australia has been drawn into the East Asian RSC.

Legenda: ■ Velmoci   ▨ Izolátor   ▩ Nárazník   — Regionální bezpečnostní komplex

····· Hranice superkomplexu   - - - Hranice subregionu

Zdroj: BUZAN, Barry: *Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels*. In: *The Pacific review*, Vol. 16, No. 2, 2003, s. 147.

U jednotlivých subregionů je znovu potřeba určit povahu jejich mezinárodního prostředí. Podle Kodaňské teorie se pouze u jihovýchodního regionu dá mluvit o zralé anarchii a tím pádem i o existenci MS, jelikož zde existuje mezinárodní organizace

ASEAN⁶². Členskými státy ASEAN jsou Brunej, Kambodža, Indonésie, Laos, Malajsie, Myanmar, Filipíny, Singapur, Thajsko a Vietnam. Tyto státy se zavazují k vzájemné spolupráci, dodržování nezávislosti, suverenity, rovnosti a neintervence. Zároveň společně usilují o ekonomický růst, kulturní a společenský rozvoj a chtějí prohloubit vzájemnou spolupráci. Čína sice není členem organizace, ale je součástí fóra ASEAN (dále ARF), což přispívá k stabilnějším vztahům mezi severovýchodním a jihovýchodním regionem, jelikož principem fungování ASEAN je diplomatické vyjednávání.⁶³ Buzan navíc poukazuje na fakt, že od 90. let dochází k větší spolupráci jihovýchodního a severovýchodního regionu v politicko-vojenském a ekonomickém sektoru, což následně může vést ke vzniku tzv. *superkomplexu* s vytvořením MS.⁶⁴ Především díky čínské finanční pomoci státům ASEAN za ekonomické krize roku 1997 došlo k intenzivnější spolupráci těchto dvou regionů.⁶⁵ Japonský profesor Takeshi Hamashita jde ještě dále a tvrdí, že „...v 16. století existoval ve východní Asii regionální systém, jehož centrem byl čínský tributární obchodní systém, který strukturoval ekonomické a politické vztahy mezi státy východní a jihovýchodní Asie v raném 20. století.“⁶⁶

Toto posilování vztahů obou regionů se dá mimo jiné demonstrovat tím, že v roce 2006 došlo k uzavření partnerství v oblasti bezpečnosti mezi Čínou a státy ASEAN, a zároveň oficiálně vyhlásili vzájemnou budoucí vojenskou spolupráci.⁶⁷ Zatímco se vztah Číny se státy ASEAN výrazně zlepšil (viz graf 2), tak zároveň pozorujeme opačnou tendenci vztahu Japonska a ASEAN. Přesto v tomto regionu existuje sporná oblast, kterou se skrze ARF nedaří vyřešit. Jedná se o oblast jihočínského moře, jež je významnou strategickou oblastí díky výskytu zdrojů nerostných surovin, minerálů a disponuje jedním z největších kontinentálních šelfů. Vyjednávání se vedou v rámci pracovní skupiny mezi Čínou a státy ASEAN o Spratlyho ostrovy, které Čína násilím zabrala a nesouhlasí s jejich zmezinárodněním, jelikož se znovu snaží dosáhnout statusu regionální námořní velmoci. Boje vedla také o Paracelské ostrovy s Vietnamem, který

---

⁶² Association of South East Asian Nations, sdružení národů jihovýchodní Asie.

⁶³ ASEAN Charter, In: aseansec.org, <http://www.aseansec.org/18619.htm>.

⁶⁴ BUZAN, B.: c. d., s. 147.

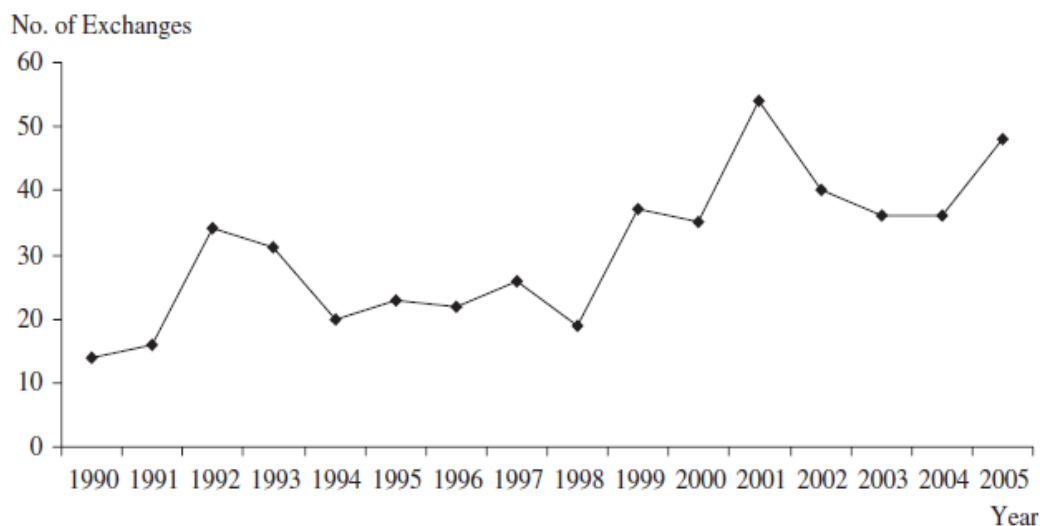
⁶⁵ WONG, Lai Foon: *China-ASEAN and Japan-ASEAN relations during the Post-Cold War era*. In: Chinese journal in international politics, Vol. 1, 2007, s. 3.

⁶⁶ MARKS, Robert: *China, East Asia and the global economy*. In: Pacific Affairs, Vol. 82, No. 1, 2009, s. 113–114.

⁶⁷ LANTEIGNE, M.: c. d., s. 85.

měl nad ostrovy faktickou nadvládu do roku 1974.⁶⁸ Úspěchem bylo podepsání smlouvy mezi Čínou, Vietnamem a Filipíny v roce 2005, kterou Čína státům deklaruje podíl na ropném výzkumu v oblasti, čímž u států ASEAN vzbudila větší důvěru ohledně jejich politických úmyslů v oblasti.⁶⁹

Graf 2: Obchodování mezi Čínou a státy ASEAN

Zdroj: WONG, Lai Foon: *China-ASEAN and Japan-ASEAN relations during the Post-Cold War era*. In: *Chinese journal in international politics*, Vol. 1, 2007, s. 6.

Severovýchodní region je tvořen Čínskou lidovou republikou, státy Korejského poloostrova a Japonskem. Tento region je zajímavý pro svoji strukturu, jelikož je tvořen dvěma ekonomicky silnými a ideologicky protikladnými státy, Čínou a Japonskem, které si v regionu snaží vybudovat dominantní pozici. S trochou nadsázky můžeme tento region označit za bipolarizovaný, kde Japonsko a Jižní Korea tvoří jeden pól a Čína se Severní Koreou tvoří druhý pól. Ideologická rozdílnost států však není jedinou překážkou ve vztahu těchto dvou států. Japonsko a Čína vedou spor ohledně vymezení námořních hranic v oblasti Východočínského moře, kde se obecně předpokládá výskyt naleziště zásob zemního plynu. V reakci na iniciování čínských vrtů v japonské oblasti, začalo Japonsko roku 2006 praktikovat aktivní námořní politiku.⁷⁰ Bezpečnost této

⁶⁸ KIRAS, James: *The South China Sea: Issues of a maritime dispute*. In: *Peacekeeping and International relations*, Vol. 24, No. 4, 1995, <http://search.proquest.com/docview/234405214/135804D2BC61DB549CE/5?accountid=16730> (16. března 2012)

⁶⁹ WONG, L. F.: c. d., s. 9.

⁷⁰ MANICOM, Jameson: *Japan's Ocean Policy: Still the Reactive State?* In: *Pacific Affairs*, Vol. 83, No. 2, 2010, s. 23,

oblasti se více snažilo zajistit posílením bezpečnostních vztahů s USA, což Čína nerada vidí, jelikož by to do budoucna mohlo ohrozit jí prosazovanou politiku vůči Taiwanu, jenž považuje jako součást svého území.⁷¹ Z tohoto důvodu bychom jen těžko v regionu našli nějaké prvky formální struktury a na rozdíl od jihovýchodního regionu zůstává tento region neucelený.⁷² Jelikož je však Japonsko ostrovní stát a jeho izolovanost od ostatních států východní Asie je větší než v případě Číny, tak za stát, který uplatňuje více vlivu v rámci tohoto regionu, můžeme považovat právě Čínu.

Třetím regionem je jižní Asie, kam patří Indie, Pákistán, Srí Lanka, Nepál, Bhútán a Bangladéš. V tomto regionu jednoznačně dominuje Indie, takže můžeme mluvit o hierarchické podobě regionálního prostředí. Výskyt této velmoci také vysvětluje, proč se jižní Asie vždy snažila nespadat pod vliv Číny a soustředila se na vytvoření vlastního komplexu. Již od dob dekolonizace 1947 se Indie potýkala s problémem vymezení čínsko-indických hranic. V případě západních hranic jsou země od sebe odděleny Tibetsko-Kašmírskou linií. Právě tibetské separatistické tendence hrají v tomto čínsko-indickém vztahu podstatnou roli, jelikož Indie poskytuje azyl politickému vůdci Tibetanů, Dalajlámovi. Poskytování útočiště je mimo jiné vysvětlováno jako protireakce vůči Číně, která vybuodovala v problematickém území Aksai Čin infrastrukturu, spojující oblast s Xinjiang, přičemž Indie Aksai Čin považuje za své území. Východní hranice jsou vymezeny McMahanovou linií vedoucí od průsmyku Isu Razi dále na východ k Bhútánu, s jejímž vymezením Čína nesouhlasí.

V roce 1962 došlo mezi zeměmi k válce o hraniční vymezení, kterou Indie prohrála. V následujících letech Čína nebyla ochotna přistupovat k jakýmkoli ústupkům. Zlomem byl až rok 1988, kdy Rádživ Gándhí⁷³ jel do Číny vyjednávat s Deng Xiaopingem,⁷⁴ a napomohl tak posílení vzájemných vztahů, potažmo sblížil severovýchodní a jižní asijský region. Aktuální napětí je vyvoláno několika stimuly. Jednak jde o spor o strategickou oblast Arunáčalpradéš, což je svazový indický stát na hranici s Čínou (konkrétně s provinciemi Yunnan a Tibet) a Myanmarem, jednak o výskyt čínských vojsk v tibetském Kašmíru. V neposlední řadě má Indie také strach z čínského vlivu

---

<http://search.proquest.com/docview/520322089/fulltextPDF/1357FFA72796565BE96/10?accountid=16730> (16. března 2012).

⁷¹ Tamtéž, s. 112.

⁷² WOMACK, Brantly: *China between region and world*. In: *The China journal*, No. 61, 2009, s. 10–15.

⁷³ Indický premiér v letech 1984-1989.

⁷⁴ Významný čínský politik, diplomat a ekonomický reformátor.

v Indickém oceánu. Nadále je však mezi státy udržována ekonomická spolupráce.⁷⁵ Indie, jakožto zástupce jižní Asie, se snaží konkurovat svému čínskému protivníkovi, udržuje dobré vztahy s USA a rozhodně není v jejím zájmu vytvořit větší regionální komplex se severovýchodním ani jihovýchodním regionem.⁷⁶ Stejně jako u jihovýchodního regionu i v této oblasti se dá mluvit o existenci zralé anarchie, jelikož zde existuje SAARC⁷⁷, což je organizace států jižní Asie, které spolupracují v oblasti zemědělství, kultury, ekonomiky, obchodu aj. a mezi jejichž principy patří zachování suverenity, teritoriální integrita a nezávislost.⁷⁸

Neopomeneme také zmínit existenci Šanghajské organizace pro spolupráci⁷⁹, která funguje jako bezpečnostní organizace v Asii, a jejímž členem je Čína. Její existence v regionu je bezpochyby významná, ale v této práci jí nebudeme věnovat větší prostor, jelikož zahrnuje mimo států východní Asie i jiné státy.⁸⁰

Kdybychom měli zhodnotit směřování zahraniční politiky Číny vůči státům východní Asie, tak bezpochyby můžeme říct, že od dob studené války udělala velký pokrok. Po roce 1989 přijala koncept *zhoubian*, což v překladu znamená politika periferní diplomacie, čímž dává najevo svůj zájem o udržení dobrých sousedských vztahů a celkové stability v regionu. Ke zlepšení sousedských vztahů také přispěly ústupky, které Čína podstoupila pro vyřešení územních sporů na svých hranicích.⁸¹ Výrazným krokem byl také odklon Číny od dříve praktikované bilaterální spolupráce ke spolupráci multilaterální, která je velice podstatná pro udržení jejího postavení mezi ostatními regionálními hráči.⁸² Od roku 1990 se navíc Čína řídí novým obranným konceptem, který byl navržen čínským ministrem zahraničí Qian Qichenem a který byl později mírně pozměněn do podoby *Pěti principů*.⁸³ Tento koncept se opírá o respektování suverenity, teritoriální integrity a praktikování neagresivní politiky, čímž dává Čína

---

⁷⁵ ŠTIPL, Zdeněk: *Slon a drak v Himaláji. Proč neutichá napětí mezi Indií a Čínou?* In: Nový Orient, Vol. 66, No. 2, 2011, s. 6-9.

⁷⁶ BUZAN, Barry: c. d., s. 147–150.

⁷⁷ South Asian Association for Regional Cooperation, jihoasijské společenství regionální kooperace

⁷⁸ SAARC Charter, In: saarc-sec.org, <http://www.saarc-sec.org/> (26. února 2012).

⁷⁹ Šanghajská organizace pro spolupráci vznikla 14. června 2001 a její součástí je Čína, Rusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Uzbekistán. Organizace zajišťuje regionální bezpečnost a ekonomickou spolupráci mezi členy. Zdroj: Brief introduction to the Shanghai Cooperation Cooperation, In: sectsco.org, <http://www.sectsco.org/EN/>

⁸⁰ WOMACK, Brantly: c. d., s. 10–15.

⁸¹ LANTEIGNE, M.: c. d., s. 109.

⁸² Tamtéž, s. 57–58.

⁸³ Qian Qichen, In: fmprc.gov.cn, <http://www.fmprc.gov.cn/eng/ziliao/wjrw/3606/t44162.htm> (16. března 2012).

najevo svůj zájem o vznik MS, jež se opírá o stejné principy. Novinkou tohoto obranného konceptu je navíc zahrnutí spolupráce s nesocialistickými zeměmi⁸⁴ a důraz na utváření bezpečnostních společenství, jež se vyznačují spoluprací ve více oblastech, tudíž se neomezují pouze na spolupráci vojenskou.⁸⁵

Bezpochyby tedy můžeme říci, že Číně velmi záleží na bezproblémové kooperaci v rámci regionu, díky čemuž se pak může více soustředit na svoji vnitřní politiku. To, že Čína začala participovat v regionálních organizacích a uzavírat strategická spojení, jí pomáhá postupně pronikat do všech regionálních sfér spolupráce v oblastech ekonomiky, politiky a vojenství.⁸⁶ Na regionální úrovni také můžeme sledovat praktikování politiky *soft power*⁸⁷ a tzv. mírového vzestupu,⁸⁸ jelikož i přes její silně dominantní postavení v regionu nemají slabší státy tendenci vybalancovat její moc,⁸⁹ čímž vytváří v oblasti nový řád. Na základě těchto dosavadních poznatků o čínské regionální politice dochází mnozí teoretici k závěru, že Čínu lze prohlásit za jedinou velmoc, která dokáže stanout v čele bezpečnostního komplexu ve východní Asii.⁹⁰ Aby si však svoje dominantní postavení v komplexu uchovala, je potřeba, aby minimalizovala hrozby v sektorech dominantní sekuritizace.

3.3. Bezpečnostní analýza východní Asie

V předchozí kapitole jsme si představili jednotlivé kategorie, díky kterým poznáme, jaký postoj státy v rámci MS zastávají. V případě Číny je zařazení poněkud složitější, jelikož je její postavení do určité míry specifické. Čína sice nepopírá nutnost

---

⁸⁴ Tamtéž, s. 3.

⁸⁵ Tamtéž, s. 87–88.

⁸⁶ SHAMBAUGH, David: *China engages Asia, reshaping the regional order*. In: *International security*, Vol. 29, No. 3, the MIT Press, s. 64–99.

⁸⁷ Pojem *soft power* přináší do mezinárodních vztahů v 80. letech americký politolog Josef Nye. Tento pojem představuje dosažení určitého cíle státu či jedince pomocí nenásilného způsobu užitím diplomacie a vyjednávání. Zdroj: NYE, S. Joseph: *Soft power: the means to success in World politics*. In: *foreignaffairs.com*, <http://www.foreignaffairs.com/articles/59732/g-john-ikenberry/soft-power-the-means-to-success-in-world-politics> (26. únor 2012).

⁸⁸ Politika mírového vzestupu vyjadřuje směřování současné zahraniční politiky Číny, kterou definoval Zhang Bijian, poradce prezidenta Hu Jintao. Čína zdůraznila, že v následujících letech se potřebuje zaměřit na získání přístupu k nerostným surovinám, zabránit zhoršování životního prostředí a udržet svůj vzestup, aniž by ohrozila ostatní státy. Zasadí se o přechod od zastaralé průmyslové výroby k novému prosperujícímu podnikání, více se bude otevírat světu a v rámci globální ekonomiky bude navazovat více multilaterálních smluv. Toto vše provede mírovým způsobem. Zdroj: POCHA, J. S.: *Aide says China desires Peaceful rice official insist that democracy is goal*. In: *Boston Globe*, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/404984747?accountid=16730>

⁸⁹ WOMACK, Brantly: c. d., s. 10–15.

⁹⁰ BUZAN, Barry: *Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels*. In: *The Pacific review*, Vol. 16, No. 2, 2003, s. 167.

institucionálního rámce v MS a jeho existenci akceptuje, nicméně není spokojena se svým statutem, který v MS nabyla, a požaduje jeho reformu. Na základě tohoto vymezení ji Buzan řadí do kategorie reformistických revizionistů.⁹¹ Čína zastává ambivalentní pohled na MS, přičemž ve společenském a kulturním ohledu zaujímá postkoloniální postoj, který představuje postupné oslabování vlivu Západu, a nárůst vlivu regionálních společností na úkor společnosti globální. Dá se předpokládat, že Čína bude usilovat o vytvoření silnější regionální společnosti, která bude více odpovídat jejím domácím principům. V obecném hledisku Čína preferuje principy vzájemného rozvoje, pluralistickou vizi, důraz na neintervencování a suverenitu. Naopak nemá zájem o kulturní a politické sblížení.⁹²

Jak jsme již zmínili, tak teorie Kodaňské školy tvrdí, že v regionálním měřítku, jsou nejvíce sekuritizovanými bezpečnostními sektory politický sektor, vojenský a společenský, přičemž ostatním sektorům – ekonomickému a environmentálnímu – je přisuzována také velká důležitost. Stabilita politického sektoru byla výrazně ohrožena po studené válce, jelikož došlo ke střetu o uplatnění vlivu mezi demokratickými Spojenými státy a autoritativně řízenou komunistickou Čínskou lidovou republikou. Situace se dá nejlépe demonstrovat na příkladě rozdělení Korejského poloostrova, kde byl sever v průběhu války podporován čínským komunistickým režimem a jih demokratickým Západem, což následně vedlo k rozdělení na Severní a Jižní Koreu.⁹³ Proti působení Spojených států, jež se snaží šířit západní hodnoty, v regionu Čína nadále bojuje a ve snaze o udržení dobrých vztahů se pokouší jejich vliv omezit.⁹⁴ Jelikož na Spojených státech kritizuje právě jejich snahu o šíření demokracie a jiných jimi prosazovaných společenských hodnot, tak se sama vyvaruje šíření svého režimu, protože to považuje za narušení státní suverenity. Dalším sektorem, kterému je v regionu přikládán velký důraz, je vojenský sektor. Od dob studené války v oblasti východní Asie sice nedošlo k žádnému konfliktu, ale i tak je nutné, aby byla Čína v pozoru, jelikož může vzniknout spor s bývalým nepřítelem, sousedním Ruskem.⁹⁵ Kromě mezistátního konfliktu, který je méně pravděpodobný, je největší hrozbou

---

⁹¹ BUZAN, Barry: *China in international society: Is peaceful rise possible?* In: *The Chinese journal of international politics*, Vol. 3, 2010, s. 5–22.

⁹² Tamtéž, s. 22–36.

⁹³ Tamtéž, s. 151–152.

⁹⁴ Tamtéž, 165–171.

⁹⁵ LANTEIGNE, M.: c. d., s. 75–78.

nestabilita v pohraničních periferních oblastech, kde se vyskytují etnické menšiny. Čínská vláda proto v oblastech posiluje bezpečnostní opatření a dosazuje do tamních oblastí větší množství vojenských složek.⁹⁶

Fakt, že udržení stabilního prostředí na hranicích je pro Čínu klíčové, jsme si již výše dokázali právě zmínkou o ústupcích, které ČLR v minulosti podstoupila ohledně pohraničního územního vyrovnání.⁹⁷ Dominantní postavení Číny v regionu je utuženo i velikostí armády, kterou země disponuje a jež je po odchodu sovětských vojsk v oblasti největší. Svojí důležitosti si je armáda vědoma, a to i přes to, že se do určité míry odpolitizovala, tak má stále silné postavení v rámci zahraniční politiky.⁹⁸ Jelikož se představitelé ČLR bojí toho, aby země nepůsobila na ostatní státy v regionu jako bezpečnostní hrozba, kladou více důraz na vzájemnou spolupráci mezi státy v regionu. Čína spolupracuje především se státy jihovýchodní Asie, protože jim dováží zbraně a poskytuje vojenské výcviky.⁹⁹ Negativem v oblasti vojenského sektoru je absence jakékoliv alternativy NATO, jež by sloužila jako nadnárodní ochranná složka regionu. Jak již víme, tak postoj Číny k aliancím je negativní a spoléhá se především na vyjednávací talent ARF.¹⁰⁰

Společenský sektor ve východní Asii je z jejího pohledu Číny ohrožován ze stejného důvodu jako samotný regionální čínský stát, a to vlivem etnických nepokojů. Tento sektor je do velké míry pevně svázán s politickým sektorem, protože, když v dané zemi dojde k oslabení režimu, či přímo k jeho kolapsu, tak se společenské nepokoje přesunou do dalšího státu se slabým režimem a může nastat řetězová reakce. Nemluvě o vlně emigrací, které by kolaps režimu spustil. Proto ČLR uzavírá partnerství se sousedními státy, a i přes to, že v těch státech jsou globálně neakceptovatelné režimy, Čína tamější vládu podporuje, aby nedošlo k jejich kolapsu.¹⁰¹ Tuto problematiku si blíže představíme v následujících kapitolách.

---

⁹⁶ FRAVEL, M. Taylor: *Regime insecurity and international cooperation, explaining China's compromises in territorial disputes*. In: *International security*, Vol. 30, No. 2, The MIT Press, s. 51–55.

⁹⁷ Tamtéž, 55–62.

⁹⁸ BUZAN, B.: *Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels*. In: *The Pacific review*, Vol. 16, No. 2, 2003, s. 167.

⁹⁹ SHEE, Poon Kim: *The political economy of China-Myanmar relations: Strategic and economic dimensions*, In: [es.scribd.com, http://es.scribd.com/doc/336814/The-Political-Economy-of-ChinaMyanmar-Relations-Strategic-and-Economic-Dimensions](http://es.scribd.com/doc/336814/The-Political-Economy-of-ChinaMyanmar-Relations-Strategic-and-Economic-Dimensions) (12. února, 2012).

¹⁰⁰ LANTEIGNE, M.: c. d., s. 82.

¹⁰¹ FRAVEL, M. T.: c. d., s. 16.

V neposlední řadě je nutné přiblížit si ekonomický sektor, jehož úroveň vzájemné závislosti mezi státy mnohé vypovídá o stavu regionální ekonomiky. Nepopíratelným faktem je, že dominantní ekonomickou velmocí je Čína, jež dosáhla největšího úspěchu především díky asijské finanční krizi v roce 1997, se kterou se dokázala vyrovnat nejlépe ze všech států.¹⁰² Právě zkušenost s ekonomickou krizí vedla ke vzniku pevnějších vazeb mezi státy, v podobě zóny volného obchodu FTA¹⁰³, důrazu na etablování institucionalizovaného ekonomického společenství (APT¹⁰⁴), které by sloužilo jako preventivní opatření proti dalším krizím a k uvědomění si, že je potřeba zvýšit regionální konkurenceschopnost. Teoretici dokonce mluví o existenci regionální politické ekonomie, jež se vyznačuje společenskou, politickou a ekonomickou diplomacií, která v oblasti ovlivňuje systém výroby, mezivládní ekonomické vztahy a navíc vede k posilování sdílených hodnot a idejí. Čínská „nadvláda“ navíc výrazně ovlivnila regionální ekonomickou strukturu, v rámci které jsou za relevantní hráče považovány i nestátní aktéři.¹⁰⁵ Obrázek 5 znázorňuje strukturu FTA ve východní Asii. Co se týče posledního environmentálního sektoru, tak ten je v regionu nejvíce zanedbáván, jelikož veškerý důraz klade lokální vláda na ekonomický růst a oblast politiky.¹⁰⁶ Problémem se stává vysoký stupeň znečištění vzduchu a vody, kácení lesů a nadměrná energetická spotřeba v regionu. Vláda si začíná být vědoma, že jestliže se státy v současnosti nezačnou více věnovat problematice životního prostředí, tak v oblasti nebude nadále možné udržet ekonomický růst.¹⁰⁷ Proto začíná investovat do této oblasti a provádí kroky, které vedou k postupnému snižování znečištění.¹⁰⁸

---

¹⁰² NANTO, K. Dick: *The 1997-98 Asian financial crisis*. In: fas.org, <http://www.fas.org/man/crs/crs-asia2.htm> (12. února 2012).

¹⁰³ Free Trade Agreement, zóna volného obchodu

¹⁰⁴ ASEAN plus free je ekonomická organizace východní Asie, jejíž členy jsou státy ASEAN, Čína, Japonsko a Jižní Korea. Součástí této organizace je dokonce vládní těleso Chiang Mai Initiative a The Asian Bond Market, což je instituce pro obchodování se státními dluhopisy. Zdroj: DENT, M. Christopher: *Taiwan and the new regional political economy of east asia*. The China Quarterly, 2005, s. 389–393.

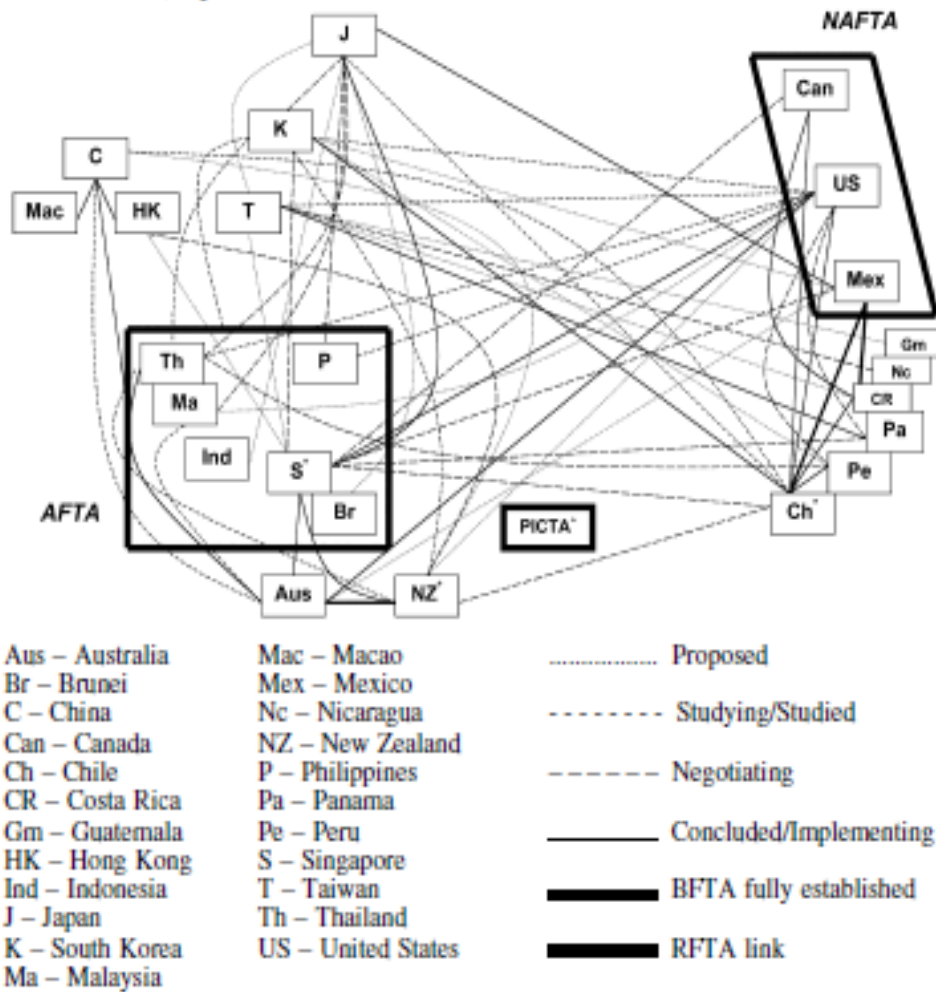
¹⁰⁵ Tamtéž, s. 386–396.

¹⁰⁶ CHUANJIAO, Xie: *Pollution makes cancer the top killer*. In: chinadaily.com, http://www.chinadaily.com.cn/china/2007-05/21/content_876476.htm (16. března 2012).

¹⁰⁷ GAUTAM, Kaji: *East Asia can manage its environment*. In: International Herald Tribune, Paříž, 1993, <http://search.proquest.com/docview/319741590/1352F38E8C31F9F1CE4/3?accountid=16730> (1. března 2012).

¹⁰⁸ *China plans 10 major steps to spark growth as fiscal, monetary policies ease*. In: news.xinhuanet.com, http://news.xinhuanet.com/english/2008-11/09/content_10332422.htm (16. března 2012).

Obrázek 5: Struktura Zóny volného obchodu ve východní Asii a Asijsko-Pacifické oblasti roku 2004

Zdroj: DENT, M. Christopher: *Taiwan and the new regional political economy of east asia*. The China Quarterly, 2005, s. 395.

4. Postoj Číny k zemím subregionů východní Asie

V této kapitole se budeme zabývat postojem Číny ke státům Korejská lidově demokratická republika (dále KLDŘ), Myanmar a Pákistán, což jsou státy, jež jsou Organizací spojených národů označovány za narušitele mezinárodní stability, a tudíž Rada bezpečnosti pravidelně rozhoduje o tom, zda na ně uvalit sankce. V minulosti však došlo k situaci, kdy se pro uvalení sankcí vyslovila většina členů Rady bezpečnosti, až na Čínu a Rusko, které sankce vetovaly.¹⁰⁹ Vzhledem k tomu, že je Čína jedním z jejich největších obchodních partnerů (v případě severní Koreji jediným partnerem), nenapadá tamější režimy a nadále se státy udržuje dobré vztahy. Důvodem jejího konání, konkrétně vetování rezolucí v rámci Rady bezpečnosti, by za předpokladu kooperace v ekonomickém, politicko-vojenském a společenském sektoru měla být snaha o zachování regionální a tím i své bezpečnosti. Analyzováním vztahů se pokusíme objasnit, jaké zisky plynou Číně ze spolupráce s těmito zeměmi, a na konci této kapitoly zjistíme, zda existují určité společné znaky zahraniční politiky Číny vůči jmenovaným státům.

4.1. Čína a KLDŘ

" Každý, kdo jedná se Severní Koreou, ji shledává velice nestálým hráčem,"
Daniel Sneider, politolog¹¹⁰

KLDŘ má v rámci mezinárodního společenství negativní pověst minimálně od roku 2003. V tomto roce totiž stát odstoupil od Smlouvy o nešíření jaderných zbraní NPT¹¹¹, čímž destabilizoval celý režim ne-proliferace Spojených národů a nadále v této oblasti jaderné hrozby nemá snahu spolupracovat. KLDŘ tento svůj krok odůvodnila tím, že z důvodu nenaplnění smlouvy ze strany Spojených států, bude sama zodpovědná za svoji státní ochranu před případným jaderným útokem, a nepřeje si být součástí žádného multilaterálního jaderného programu. V roce 2005 navíc ohlásila, že plánuje provést jaderné testování, na což Bushova administrativa reagovala hrozbou uvalení sankcí.

---

¹⁰⁹ V případě rezoluce ohledně porušování lidských práv v Myanmaru roku 2007 či v KLDŘ roku 2012. Zdroj: Voting record research, In: unbisnet.un.org, <http://unbisnet.un.org:8080/ipac20/ipac.jsp?profile=voting&menu=search&submenu=power#focus>

¹¹⁰ PAN, Esther: *China – North Korea relationship*. In: nytimes.com, http://www.nytimes.com/cfr/world/slot2_071306.html?_r=4 (6. března 2012).

¹¹¹ Originální název - Non-proliferation treaty

Samotný charakter plánovaných sankcí sice nebyl znát, jelikož již od konce studené války je KLDK státem, který zastává politiku izolacionismu, ale vůdce KLDK, Kim Čong Il, již samotnou jejich možnost uvalení vnímal jako podnět k válce.¹¹²

Čína se sankcionování KLDK snaží vyvarovat a přiklání se spíše k mírnější formě vyjednávání v rámci *Six Party Talks*, což je iniciativa, která vznikla v důsledku vystoupení KLDK z NPT. Tato iniciativa představuje diplomatické setkání představitelů KLDK, Číny, Spojených států, Korejské republiky, Ruska a Japonska, kteří se snaží pomocí mírné formy nátlaku přesvědčit KLDK, aby upustila od jaderného testování a znovu se připojila k NPT.¹¹³ Six Party Talks však nezaznamenalo velký úspěch a jeho neefektivita se prokázala v letech 2006 a 2009, kdy státy nedokázaly zabránit dvěma testování jaderných zbraní KLDK. Poslední testování navíc vážněji narušilo vztah KLDK s Čínou, která do té doby patřila mezi její největší podporovatele, a způsobilo to, že zaujala razantnější postoj.¹¹⁴ Mimo problematiku jaderné oblasti je také země velmi kritizována za porušování lidských práv a etnické čistky, které jsou řízené samotným totalitním režimem.¹¹⁵

Aktuální vztah Číny a KLDK je výsledkem dlouhodobé historické kooperace mezi oběma státy. V minulosti byl Korejský poloostrov součástí čínského tributárního systému, v jehož rámci zastával výsostné postavení, a které si v podstatě z pohledu zahraniční čínské politiky vůči ostatním sousedům nese dodnes. Zlomem bylo až 19. století, kdy Čína vedla se západními mocnostmi opiové války. V důsledku slabé armády a zaostalosti zbrojního vybavení tyto války prohrála a byla nucena povolit působení Západu v jejích periferních oblastech. Korejský poloostrov získal roku 1895 ze strany Japonska autonomii, kterou následně roku 1910 ztratil a až do konce druhé světové války byl pod nadvládou Japonského císařství.¹¹⁶ Vznik samostatné KLDK přinesla později Korejská válka v 50. letech 20. století. Světový boj dvou ideologických bloků způsobil, že se Korejský poloostrov rozdělil podél 38. rovnoběžky na dva státy,

---

¹¹² SANGER, David: *U.S. in warning to North Korea on nuclear test*. In: New York Times, 2005, <http://search.proquest.com/docview/433052454?accountid=16730>

¹¹³ BAJORIA, Jayshree: *The Six-Party Talks on North Korea's Nuclear Program*. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>

¹¹⁴ BAJORIA, J.: *The China-North Korea relationship*. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/china-north-korea-relationship/p11097> (6. března 2012).

¹¹⁵ *International peace and security*. In: un.org, <http://un.mofat.go.kr/english/am/un/bilateral/policy/peace/index.jsp> (6. března 2012).

¹¹⁶ ZHANG, Xiaoming: *China's relations with the Korean peninsula: A Chinese view*. Vol. 32, No. 4, Winter 2001, s. 481–501.

z nichž právě KLR patřila ke komunistickému bloku. Z tohoto důvodu se Čína takticky postavila na stranu svého ideologického partnera. Obě komunistické země následně vedly mnohá jednání, která roku 1961 vedla k uzavření bilaterální smlouvy o spolupráci, jejíž součástí byl dokonce dodatek o vojenské kooperaci v případě napadení třetím státem.¹¹⁷

V následných více než 40 letech nedošlo ve vztahu obou zemí k výraznějším změnám. Stabilita vztahu byla otřesena až v posledních letech, kdy v roce 2006 KLR v blízkosti hranic s Čínou poprvé testovala své jaderné zbraně, čímž narušila bezpečnost regionu. OSN ihned zaujala nesouhlasný postoj a následně zvažovala uvalení sankcí na KLR v oblasti obchodu s vojenským a jaderným materiálem.¹¹⁸ Rada bezpečnosti byla jednotná, co se týče odsouzení testování, ale už nebyla jednotná v uplatňování sankcí. Čína nepodpořila ekonomické a vojenské sankce, jelikož se obávala, že by došlo ke kolapsu korejského režimu, ale vyjádřila se, že si do budoucna nepřeje další jaderné testování.¹¹⁹ Čínské stanovisko však KLR nebrala příliš vážně, což dala najevo v roce 2009, kdy došlo k dalšímu jadernému testování. Čína byla tímto krokem velice pobouřena

a reagovala na to volbou razantnějšího postoje a nátlakové politiky vůči KLR při vyjednávání v rámci Six Party Talks, které se také projevilo při hlasování v Radě bezpečnosti o uvalení sankcí.¹²⁰ Na KLR byly následně uvaleny ekonomické sankce na základě Rezoluce 1874, která zapovídá jakékoliv obchodování a finanční podporování státu.¹²¹ Teoretici mezinárodních vztahů v tomto aktu vidí jasné severokorejské vyjádření, že Čína nad jejím rozhodováním nemá žádnou kontrolu, a odmítá jakékoliv její další vměšování či nadvládu.¹²² Nedá se tedy předpokládat, že by se do budoucna obnovil původní vztah obou zemí, existující v období tributárního systému. Dnešní vztah nemá již hierarchický charakter, ale jeho udržování vychází ze vzájemných výhod, které oběma státům plynou.

---

¹¹⁷ DINGLI, Shen: *North Korea's strategic significance to China*. World Security Institute, Washington D. C., Autumn 2006, s. 19–34.

¹¹⁸ *Jaderný test KLR rozzlobil OSN*. In: lidovky.cz, http://www.lidovky.cz/jaderny-test-klr-rozzlobil-osn-da4-/ln_zahranici.asp?c=A061009_222315_ln_zahranici_hlm (10. března 2012)

¹¹⁹ *China criticizes N. Korean nuclear test, urges return to disarmament talks*. In: usatoday.com, http://www.usatoday.com/news/world/2006-10-07-korea-border_x.htm (10. března 2012).

¹²⁰ *Chinese gov't "resolutely opposes" DPRK's nuclear test*. In: chinaview.cn, http://news.xinhuanet.com/english/2009-05/25/content_11433096.htm (10. března 2012).

¹²¹ *Společný postoj Rady 2009/573/SZBP*. In: *Úřední věstník L 197, 29/07/2009 S. 0111 – 0116*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:197:0111:01:CS:HTML> (10. března 2012).

¹²² Tamtéž

Partnerství obou zemí je primárně založeno na vojensko-strategických prioritách a na potřebě Číny udržení stabilního prostředí na hranicích.¹²³ Ze strategického hlediska, je KLDR jakousi nárazníkovou oblastí či bránou vedoucí na čínské území, jelikož zabráňuje pronikání amerických vojsk z Jižní Koreje a zálivu. Hrozba invaze nepřátelských vojsk přes KLDR má historické opodstatnění, jelikož za druhé světové války došlo k právě takovému proniknutí Japonců na území Číny.¹²⁴ Právě oblast vojenské spolupráce mezi oběma zeměmi zaznamenala v posledních letech značné posílení.¹²⁵ Mimo to je také KLDR jejím ideologickým spojencem proti narůstání Japonského vlivu v regionu.¹²⁶ Udržováním partnerského vztahu se také snaží získat přístup k Japonskému moři skrze severokorejský přístav.¹²⁷ Jelikož je KLDR čínským sousedem, tak jakékoliv dění ve státě bude mít dopad na Čínu a tudíž je pro ni klíčové udržet tamější státní stabilitu. Faktickým hnacím motorem pevného Čínsko-severokorejského vztahu, je tedy důraz ČLR na udržení severokorejského režimu, jehož potenciální kolaps by způsobil mohutnou migraci Severokorejců do Číny.¹²⁸

Dalším pilířem vztahu je ekonomická spolupráce obou zemí. KLDR má s Čínou uzavřenou bilaterální obchodní smlouvu, ze které KLDR plynou výhody z dovážených potravin a ropy, což kvůli existenci velkého množství hladovějících lidí na Číně vytváří závislost. Pro Čínu je naopak obchod výhodný z hlediska dovozu uhlí a elektřiny a z hlediska investování do KLDR. Po severokorejském jaderném testování a následném dojednání Rezoluce 1874 měl být obchod a finanční podpora toto výrazně omezena. Nicméně realita je taková, že obchod zůstal nezměněn a Čína nadále KLDR poskytuje finanční podporu a potravinové zásoby.¹²⁹

---

¹²³ Čínsko-korejské hranice byly stabilizovány 1962, kdy Čína udělala ústupek v oblasti Changbaiského pohoří. Zdroj: FRAVEL, M. Taylor: *Regime insecurity and international cooperation, explaining China's compromises in territorial disputes*. In: *International security*, Vol. 30, No. 2, The MIT Press, s. 16.

¹²⁴ *U.S.china economic and security review commission holds a hearing on chinas foreign policy - final*. In: Fair disclosure wire, 2011, <http://search.proquest.com/docview/864841038/1356387714DD0D9A70/3?accountid=16730> (10. března 2012).

¹²⁵ *China's national defense in 2010*. In: china.org.cn, http://www.china.org.cn/government/whitepaper/node_7114675.htm

¹²⁶ DINGLI, S.: c. d., s. 19–21.

¹²⁷ YARDLEY, Jim: *Sanctions don't dent North Korea-China trade*. In: *New York Times*, 2006, <http://search.proquest.com/docview/433419409/135633D47395BC701A7/1?accountid=16730> (10. března 2012).

¹²⁸ BAJORIA, J.: c. d.

¹²⁹ YARDLEY, J.: c. d.

4.2. Čína a Pákistán

„Přátelský vztah našich zemí je hlubší než oceán a vyšší než hora“ Pervez Musharraf¹³⁰

Pákistán je z dlouhodobého hlediska v popředí zájmu mezinárodního společenství v oblasti boje proti terorismu, kvůli tamějšímu výskytu afghánských teroristických buněk Taliban. Pozornost je zvýšena především kvůli oblasti Kašmíru, což je sporné území nacházející se na hranicích Pákistánu, Číny a Indie.¹³¹ O území se vedou spory již od roku 1947, kdy Indie získala na Velké Británii nezávislost a území Kašmíru vyhlásila za svoji interní součást. Pákistán si na tuto oblast také kladl své nároky, a to především z důvodu výskytu muslimského obyvatelstva, které v oblasti tvoří většinu, nicméně neschopnost mírového vyjednávání mezi oběma zeměmi následně vedla k iniciaci válek, které z počátku vyvolávala Indie.¹³² Postoj Číny, kterou chtěly obě země za svého spojence, byl oficiálně neutrální, s tím, že Čína odsuzovala řešení sporu násilnou cestou a nabádala k diplomatickému vyjednávání.¹³³ Neoficiálně však podporovala svého dlouhodobého spojence Pákistán, kterého od indického testování zbraně v roce 1998 zásobovala jadernými hlavicemi a raketami.¹³⁴ Celý spor nabral novou dynamiku po událostech 11. září 2001, kdy Indie v souladu s Rezolucí 1373¹³⁵ obvinila Pákistánské vojáky bojující v Kašmíru ze spolupráce s teroristickými buňkami al-Kaida, což vedlo k zařazení Pákistánu na seznam monitorovaných států podporujících terorismus.¹³⁶

Právě údajný Pákistánský terorismus složil jako podnět pro Japonsko, které se na něj odvolávalo při návrhu uvalení sankce v Radě bezpečnosti OSN v roce 2001, přičemž skutečným důvodem návrhu nebylo potírání terorismu, ale donucení Pákistánu omezit

¹³⁰ ANEJA, Urvashi: *Pakistan-China relations, recent developments*. IPCS special report 26, 2006, s. 3.

¹³¹ *Pakistan: Terorism central*. In: McClatchy-Tribune News Service, 2008, <http://search.proquest.com/docview/456809563/13563C0E1F7F9B8020/1?accountid=16730> (10. března 2012).

¹³² *History of conflict in kashmir*. In: South Florida Sun - Sentinel, 2001 Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/387887035?accountid=16730>

¹³³ DILLON, Michael: *Contemporary China-an introduction*. Routledge, 2009, s. 233.

¹³⁴ *China is keeping up its nuclear and missile aid to pakistan*. In: International Herald Tribune, 2000, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/319386817?accountid=16730>

¹³⁵ Rezoluce 1373 vznikla jako reakce na teroristický čin 11. září 2001, která říká, že všechny státy by měly bojovat proti terorismu, potlačovat jeho financování a neposkytovat azyl teroristům. Zdroj: *Resolution 1373*, In: un.org, <http://www.un.org/News/Press/docs/2001/sc7158.doc.htm>.

¹³⁶ *India says "close link" between al-qaidah, pakistani jihadi groups in kashmir*. In: BBC Monitoring South Asia, 2006, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/460103468?accountid=16730>

šíření jaderných zbraní.¹³⁷ Otázka proliferace je dalším palčivým tématem, díky kterému je na Pákistán nahlíženo v negativním světle. Pákistán je vlastníkem jaderné zbraně od roku 1998, kdy provedl její první testování a z obranného hlediska se tak vyrovnal Indii, jež je také vlastníkem jaderné zbraně. Nicméně ani jedna ze zemí není signatářem NPT.¹³⁸ Mimo těchto dvou oblastí je navíc pákistánská vláda mezinárodním společenstvím odsuzována za porušování lidských práv a politizaci společnosti.¹³⁹ Nicméně čínští a pákistánští představitelé udržují velmi dobré vztahy, obě země jsou dlouhodobými spojenci a i přes negativní postoj a opakované výzvy OSN k pákistánskému ozbrojování dodává Čína Pákistánu zbraně a raketové střely, které jsou následně využívány pro udržení stabilních hranic s Indií a s Afghánistánem.

Jaké výhody jí plynou z tohoto spojení? O spojení mezi Čínou a Pákistánem se dá mluvit již od roku 1951, kdy Pákistán jako jeden z prvních zemí uznal svrchovanost Čínské lidové republiky. Hlavním pilířem tohoto partnerství obou zemí byly tedy čistě strategické zájmy, jelikož jejich společným nepřítelem od války o území Kašmíru, je Indie.¹⁴⁰ Jejich spolupráce se začala prohlubovat roku 1963, kdy obě země začaly více spolupracovat v obchodní oblasti, což stvrdily uzavřením bilaterální obchodní smlouvy.¹⁴¹ Výrazným mezníkem v jejich vztahu je však až rok 1982, kdy Čína dotovala výstavbu Karakoramské dálnice, která spojuje čínskou provincii Xinjiang a pákistánský Gwadarský přístav. Tato infrastruktura vznikla jednak z důvodu zefektivnění obchodu mezi Čínou a Pákistánem a jednak, a to především, pro zjednodušení převozu dovážených zbraní z Číny. Velkým přínosem, který Číně z výstavby Karakoramské dálnice vyplynul, byl zisk strategického přístupu k Arabskému moři, což značně rozšířilo oblast jejího vlivu. Naopak negativním důsledkem byl vznik konfliktů, se kterými se Čína musí potýkat v oblasti Xinjiang. V této čínské provincii hraničící s Pákistánem se totiž vyskytuje muslimská menšina Ujghurů, pro které je výhodné se spojit s muslimskými teroristickými buňkami v Pákistánu pro docílení odtržení. Možný vznik nestability na hranicích, který by mohl

---

¹³⁷ *Govt torn on lifting pakistan sanctions.* In: The Daily Yomiuri, 2001. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/285835295?accountid=16730>

¹³⁸ MCCARTHY, R: *After september 11: The man below helped develop pakistans nuclear bomb - then dedicated himself to supporting the taliban. should we be worried?* In: *The Guardian*, 2001. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/245746830?accountid=16730>

¹³⁹ *Pakistans position towards UN reforms.* In: un.org, <http://www.pakun.org/unreform/index.php> (6. března 2012).

¹⁴⁰ DILLON, Michael: *Contemporary China-an introduction.* Routledge, 2009, s.248–251.

¹⁴¹ ANEJA, U.: c. d., s. 1.

dále vést ke zhoršení samotného vztahu obou států, se vláda Pákistánu snaží zmírnit deklarováním společného boje proti terorismu.¹⁴² V případě faktického naplnění této agendy by také došlo ke stažení amerických vojsk, jež jsou na území pro monitorování teroristických akcí, a tím i posílení stability v regionu, která je jejich výskytem narušována.¹⁴³

V roce 1993 dokonce čínská vláda podepsala s Pákistánem smlouvu o finanční pomoci, již Pákistán využíval pro své vyzbrojování a jež zužitkoval především v roce 1999. V tomto roce totiž pákistánská armáda provedla vojenský puč a vedení státu převzala do svých rukou. Čínská vláda po této změně režimu zůstala Pákistánem nadále věrným spojencem a v rámci zahraniční politiky vůči němu nepodnikla žádné větší změny. Když se čínský prezident Jian Zemin vyjadřoval k situaci v Pákistánu, tak zdůraznil, že je především potřeba zachovat stabilní prostředí v regionu a zachovat vojenskou spolupráci bez toho, aby se nějak zasahovalo do tamního režimu a usilovalo o jeho změnu.¹⁴⁴ I v současné době můžeme mluvit o vřelém vztahu Pákistánu a Číny. Jeho podstata se dá demonstrovat na následujícím výroku bývalého pákistánského premiéra Shaukata Azize, který tvrdil že: "*Pákistán, jako blízký přítel Číny sdílí stejné dějiny, hodnoty a osudy.*" Dále dodal, že pozitivem tohoto vztahu je, že země spolupracují v oblasti politicko-vojenské, diplomatické, sociální a ekonomické.¹⁴⁵ Z výroku je tedy jasné, že vztah je mimo transfer zbraní ovlivňován také obchodní spoluprací, kdy Čína poskytuje Pákistánem levnou odbornou pracovní sílu, zásobuje jej nukleární technologií a stejně jako v případě Severní Koreji do Pákistánu mohutně investuje. Od roku 2006 dokonce Čína přesunula část svých výrobních základen do Pákistánu a pokročilé obchodování se stalo impulzem pro vytvoření zóny volného obchodu. Ziskem Číny plynoucího z finanční podpory Pákistánu, je přístup k Perskému zálivu a Hormuzské úžině, kde probíhá 40 % světového obchodu s ropou z oblasti Blízkého východu.¹⁴⁶

---

¹⁴² HAIDER, Ziad: *Sino-Pakistan relations and Xinjiang's Uighurs, Politics, Trade and Islam along the Karakoram highway*. In: *Asian Survey*, Vol. 45, No. 4, University of California Press, 2005, s. 522–526.

¹⁴³ DILLON, Michael: *Contemporary China-an introduction*. Routledge, 2009, s. 248–251.

¹⁴⁴ DILLON, M.: c. d., s. 248–251.

¹⁴⁵ *Sino-Pakistan friendship source of strength, stability in region: PM*. In: Xinghua News Agency-CEIS, 2007, <http://search.proquest.com/docview/452339746?accountid=16730> (6. března 2012).

¹⁴⁶ BAJORIA, Jayshree-AFRIDI, Jamal: *China-Pakistan relations*. In: cfr. org, <http://www.cfr.org/china/china-pakistan-relations/p10070#p5> (6. března 2012).

Kdybychom měli sumarizovat hlavní výhody, které Číně ze vztahu plynou, tak by se jistě jednalo o následující tři body. Pákistán je dlouhodobým vojensko-strategickým spojencem Číny vůči Indii, což upevňuje jednak vojenskou kooperaci obou zemí a jednak pomáhá Číně zvyšovat její vliv v oblasti jižní Asie. Dále Pákistán díky svému deklarovanému postoji proti terorismu pomáhá zklidnit situaci „radikální“ menšiny Ujghurů, což výrazně přispívá ke zklidnění domácí čínské politiky. Posledním bodem je ekonomická oblast, jelikož díky vzájemnému obchodu, především dovážení zbraní a raket, mohla být vystavěna Karakoramská dálnice, umožňující přístup Číně k Arabskému moři a Perskému zálivu a zejména pak rozšiřující sféru jejího vlivu.

4.3. Čína a Myanmar¹⁴⁷

„Myanmar zabírá velkou část v rámci strategického plánování Číny, jež chce docílit svého záměru stát se velmocí 21. století.“ Poon Kim Shee¹⁴⁸

Myanmar se od roku 1988, kdy v zemi došlo k vojenskému puči, a vládní moc připadla do rukou vojenské junty, potýká s mnohými problémy, které jsou reflektovány mezinárodním společenstvím a na které společenství náležitě reaguje. Nejpálčivější oblastí jsou lidská práva, která jsou v zemi ve velkém měřítku porušována a OSN se tento aspekt snaží vymýtit uvalováním sankcí. Jedna z posledních sankcí byla Radou bezpečnosti navržena roku 2006 kvůli věznění politických oponentů.¹⁴⁹ Čína a Rusko však tento návrh vetovaly a vůči Myanmaru vznesly požadavek na zastavení etnického vyvražďování, znásilňování a dalších násilností konaných vojenskými povstanci.¹⁵⁰ Dalšími kritizovanými oblastmi v Myanmaru jsou distribuování drog v oblasti zlatého trojúhelníku,¹⁵¹ verbování dětských vojáků či obchodování s bílým masem. Toto vše je

---

¹⁴⁷ Barma byl oficiální název státu do převratu roku 1989, od té doby je oficiálním názvem Myanmar. Zdroj: *Myanmar gets new flag, official name, anthem.* In: in.reuters.com, <http://in.reuters.com/article/2010/10/21/idINIndia-52358220101021>

¹⁴⁸ SHEE, Poon Kim: *The political economy of China-Myanmar relations: Strategic and economic dimensions.* In: The international studies association of Ritsumeikan University, Vol. 1, 2002, s. 33.

¹⁴⁹ HOGE, Warren: *United Nations: Security Council to Také up Myanmar.* In: nytimes.com, <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9C0CE6DB1331F935A2575AC0A9609C8B63> (14. března 2012)

¹⁵⁰ CROOK, J. R.: *China, Russia veto security council resolution on Myanmar sought by United States.* In: The American Journal of International Law, Vol. 101, No. 2, 2007. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/201101630?accountid=16730>

¹⁵¹ Zlatý trojúhelník je oblast v jihovýchodní Asii, kde dochází k velké produkci opiových látek a následně k jejich distribuci. Mezi ony tři klíčové státy patří Myanmar, Laos a Thajsko, které někdy bývají doplněny o Vietnam. Zdroj: *Golden triangles opium planting to increase: Report.* In: Xinhua News Agency - CEIS, 2002, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/453584068?accountid=16730>

Spojenými národy vyhodnocováno jako důvody vedoucí k ohrožování mezinárodního prostředí, které se skrze uvalování sankcí snaží vymýtit.¹⁵²

Při popisování vztahu Číny a Myanmaru se teoretici o Myanmaru vyjadřují jako o jejím menším bratru či přímo jako o čínském regionálním satelitu. Přátelství obou zemí má bezpochyby historické kořeny, které můžeme doložit díky existenci zmínky z roku 802 n. l., která dokládá první diplomatické vyjednávání mezi státy. V následujících staletích země udržovaly dobrý vztah a nedošlo mezi nimi k závažnějšímu konfliktu. Zlomové bylo až 19. století, kdy se Barmské království dostalo pod nadvládu Velké Británie a ztratila tak suverenitu, přičemž i nadále udržovalo s Čínou obchodní styky. Stejně jako v případě Pákistánu, tak i Barma diplomaticky utužila vztah s Čínou tím, že v roce 1949 uznala suverénní moc Komunistické strany nad čínským územím. Skulinou tohoto vztahu byla pouze otázka vymezení vzájemných hranic, s čímž právě nebyli spokojeni představitelé Barmy. Tento problém přišel v nejhorší době pro Čínu, jelikož 50. léta se pro ni vyznačovala vlnou povstání a secesními tendencemi v rámci domácí politiky a navíc vedla další boje v pohraničí.¹⁵³ Aby se tedy mohla plně věnovat své vnitřní politice, především potlačení tibetským nepokojů, tak pro ni bylo prioritní urovnat konflikty s Barmou, k čemuž došlo později v 60. letech, v důsledku provedených ústupků při hraničním vyrovnání.¹⁵⁴

K postupnému prohlubování vztahu docházelo od roku 1967, kdy na základě ideologické blízkosti obou komunistických režimů začala Čína posílat do Barmy zbraně, které byly nato použity pro dlouhodobě připravovaný puč. Důraz na další prohloubení vztahu s Čínou byl kladen zejména po uskutečněném převratu roku 1988, kdy se země v rámci mezinárodní spolupráce do značné míry izolovala, a právě ČLR zůstala jejím jediným spojencem. Čína navíc, jako jedna z mála zemí, neodsoudila nový režim vojenské junty, a nadále zůstala pro Myanmar primárním dodavatelem zbraní a dalších vojenských technologií.¹⁵⁵

---

¹⁵² *Statements & Documents, Memorandum on the Situation of Human Rights in the Union of Myanmar.* In: un.org, <http://www.un.int/wcm/content/site/myanmar/pid/2669> (6. března 2012).

¹⁵³ THAN, Tin Maung Maung: *Myanmar and China: A special relationship?* Southeast Asian affairs, 2004, s. 3–6.

¹⁵⁴ FRAVEL, M. Taylor: *Regime insecurity and international cooperation, explaining China's compromises in territorial disputes.* In: International security, Vol. 30, No. 2, The MIT Press, s. 21–25.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 7–11.

Tímto jsme si blízkost obou států představili z hlediska historického kontextu. Dalšími neopomenutelnými determinanty určujícími pevnost vztahu obou zemí jsou sdílení stejného názoru na oblast lidských práv a shodný náhled obou zemí na politické a kulturní pole. V politické oblasti zdůrazňují zachování státní suverenity, s tím, že pouze sama vláda si volí svůj režim ve státě a žádný jiný stát nemůže pro jeho změnu intervenovat. Z hlediska přístupu ke společenské struktuře se Myanmar s Čínou shoduje v tom, že přikládá největší váhu kolektivismu a potlačuje individualismus. Tyto společné aspekty bezpochyby vypovídají o blízkosti obou států, nicméně hlavním pilířem vztahu z hlediska Číny, jsou podle japonského politologa Kima Pooh Shee strategické cíle a ekonomická spolupráce. Samozřejmě, že ze vzájemné spolupráce profitují obě strany, což se dá demonstrovat na příkladě, kdy Čína do Myanmaru posílá množství konvenčních zbraní, mohutně investuje do vojenské infrastruktury a dokonce poskytuje profesionální výcvik myanmarským vojákům. Myanmar ji zato umožnil zkonstruovat infrastrukturu spojující čínskou provincii Yunnan a Bengálský záliv, čímž získává přístup do strategických vod Indického oceánu.¹⁵⁶ V Bengálském zálivu jí navíc Myanmar povolil vybudovat vojenskou námořní armádu PLAN¹⁵⁷, která má svoji základnu na jednom z ostrovů.

O energetickém strategickém záměru mnohé vypovídá výstavba ropovodu a plynovodu, které vedou z myanmarského přístavu Kyaukpyu do provincie Yunnan. Tato výstavba je součástí čínského projektu Strategických ropných rezerv, které chce do roku 2013 zdvojnásobit (viz. Obr. 5). Kromě zisku nerostných surovin, také Čína profituje z přístupu do Indického oceánu.¹⁵⁸ Čína dále potřebuje spojení s Myanmarem kvůli jeho geografickému umístění, jelikož je její spojnicí s jihovýchodním a jižním regionem a tím, že Čína usiluje o regionální stabilitu, tak Myanmaru nepřímo zlepšuje jeho diplomatické vztahy s ostatními státy regionu.

---

¹⁵⁶ SHEE, Poon Kim: *The political economy of China-Myanmar relations: Strategic and economic dimensions*. In: The international studies association of Ritsumeikan University, Vol. 1, 2002, s. 33–53.

¹⁵⁷ Originální název People's Liberation Army Navy, Námořnictvo Čínské lidové republiky

¹⁵⁸ GENG, Lixin: *Sino-Myanmar relations: Analysis and prospects*. In: The Culture Mandala, Vol. 7, No. 22, 2006, <http://www.international-relations.com/CM7-2WB/Sino-Myanmar.htm> (7. března 2012).

Obrázek 5: Projekt strategických ropných rezerv

Legenda:

- SPR I fáze sítě
- SPR II fáze pevných sítí
- SPR II-III pravděpodobná fáze sítí

Zdroj: LIUTONG, Zhang – KANG, Wu: *China works to double SPR capacity by 2013*. In: *Oil & Gas Journal*, Vol. 108, No. 37, 2010, s. 2.

Ekonomická spolupráce je dalším klíčovým bodem, na kterém stojí partnerství obou zemí. Hlavními aspekty tohoto sektoru je kromě již výše zmíněné infrastrukturní konstrukce a využívání nerostných zdrojů také rozvoj zemědělství, průmyslu a kooperace v energetické politice.¹⁵⁹ Pro Myanmar má čínská pomoc existenční charakter, jelikož se země po převratu ocitla v mezinárodní izolaci a ekonomické krizi, ze které ji Čína díky posílání investic a poskytování půjček bez úroku dostala. Pro Čínu představuje nárůst jejího vlivu v zemi, jelikož po ekonomické stránce se na ní Myanmar stává závislým.¹⁶⁰ V roce 2011 dokonce státy podepsaly smlouvu o propojení ekonomik, čímž se Myanmar stal především odbytištěm čínské elektroniky, textilií

¹⁵⁹ *Burma, China trade tie make new progress in 2007*. In: BBC Monitoring Asia Pacific, 2007. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/460860304?accountid=16730>

¹⁶⁰ LINTNER, Bertil: *China behind Myanmar's course shift*. In: *atimes.com*, http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/MJ19Ae04.html (7. března 2012).

a kosmetiky,¹⁶¹ a prohloubily spolupráci v oblasti energetiky, dopravy a zemědělství.¹⁶² Negativním aspektem postupného otevírání hranic je nárůst nelegálního obchodu a pašování drog do provincie Yunnan. Stejně jako v případě předchozích států, tak i zde má Čína menší problémy na hranicích. V případě Myanmaru se však jedná o emigraci čínského obyvatelstva z oblasti Yunnanu, což v Myanmaru vyvolává nepokoje, jelikož imigranti prolínáním své kultury narušují tamější společensko-kulturní vzorce. Situace na hranicích z hlediska migrace a nelegálního obchodu je tedy vodítkem k tomu, proč je posilována vojenská kooperace mezi oběma státy.¹⁶³

4.4. Společné znaky čínské zahraniční politiky vůči zkoumaným zemím

Na základě výše zmíněných poznatků můžeme určit společné znaky, které jsou charakteristické pro zahraniční politiku Číny vůči Korejské lidově demokratické republice, Pákistánu a Myanmaru. Prvním společným znakem je bezpochyby vojensko-strategický zájem Číny vůči jmenovaným zemím. U KLRD a Pákistánu je tento zájem navíc umocněn tím, že vyvažuje v oblasti vliv jiné mocnosti – Japonska či Indie. Jinak v obecném měřítku Čína díky spojenectví získala přístup k Japonskému moři, Arabskému moři, Perskému a Bengálskému zálivu, které jí jsou mimo jiné přínosné pro dovoz ropy či zemního plynu. V případě KLRD vyplývají dobré vztahy kvůli jejímu geografickému umístění, jež může sloužit jako vstupní brána nepřátelských vojsk na území Číny. Od tohoto strategického důvodu se dále odvozuje i vojenská podpora či spolupráce. Čína sice není členem žádné aliance, ale víme, že státy podporuje dovozem zbraní, či různých vojenských a jaderných technologií.

Druhým společným znakem je ekonomická spolupráce. Je zřejmé, že výhody plynou oběma spolupracujícím státům. Z čínského hlediska se jedná o zvyšování vlivu v oblasti, tím že se na její pomoci státy stávají závislými, což je patrné především v případě KLRD a Myanmaru, a také tím, že do zemí mohutně investuje. Naopak u zkoumaných zemí se jedná o výhodu dovozu zboží a finanční pomoci, což přispívá ke státní stabilitě, a v případě KLRD můžeme dokonce mluvit o čistě existenčním důvodu, jelikož bez potravinových zásob by došlo ke státnímu kolapsu. Posledním společným

---

¹⁶¹ SHEE, P. K.: c. d., s. 37.

¹⁶² WANG, Yan: *China, Myanmar forge partnership, ink deals on Myanmar president's maiden visit*. In: xinhuanet.com, http://news.xinhuanet.com/english2010/china/2011-05/27/c_13897797.htm (7. března 2012).

¹⁶³ *Welcome neighbour, China hosts another tinpotdictator from next door*. In: economist.com, <http://www.economist.com/node/16996935> (7. března 2012).

znakem jsou problémy na hranicích a migrace obyvatelstva. Nejtěživější je situace v Myanmaru, kam imigrují Číňané a narušují tamější kulturu. Situace na hranicích s Pákistánem je stabilizovaná společným postojem obou zemí v boji proti terorismu, ale stále existuje hrozba většího propojení buněk Taliban s muslimy žijícími v provincii Xinjang a jejich následné radikalizaci. Hranice s KLDK jsou preventivně chráněny a sledovány, jelikož při eventuelním pádu korejského režimu, by došlo k obrovské imigraci severokorejského obyvatelstva do Číny.

Závěr

Tato bakalářská práce si kladla za cíl přiblížit principy regionální bezpečnostní politiky ve východní Asii. Na samém počátku jsme si položili výzkumnou otázku: *Proč Čína udržuje partnerské vztahy se státy KLLDR, Myanmar a Pákistán, přestože jsou tyto státy mezinárodním společenstvím považovány za hrozbu mezinárodního prostředí?*

Čína od konce studené války udělala v rámci mezinárodního prostředí velký pokrok, jelikož se postupně začala více otevírat světu, navazovat multilaterální kontakty a stala se nezpochybnitelnou součástí globální ekonomiky. Tyto změny však s sebou nesou i určité dopady ohrožující její státní bezpečnost. Jmenovat můžeme například nárůst socioekonomických rozdílů uvnitř čínské společnosti, která svými protestními akcemi do značné míry ohrožuje pozici vládnoucí komunistické strany či mezinárodní kritika čínské ideologie, která se neslučuje s demokratickými hodnotami Západu.

Pro vypracování této případové studie jsme vycházeli z bezpečnostní teorie Kodaňské školy, která tvrdí, že na regionální úrovni dochází k dominantní sekuritizaci v následujících sektorech – politický, společenský a vojenský, přičemž ostatní sektory (ekonomický a environmentální) mají také nezanedbatelnou váhu. V případě čínského státu, který je podle Buzana státem regionálním, by tedy měla existovat sekuritizace těchto sektorů, přičemž referenčním objektem bude stát. Na základě zjištěných informací můžeme prokázat vysoký stupeň sekuritizace ve všech zmíněných sektorech. Výskyt zmíněných sekuritizačních sektorů se nám potvrdil jak v rámci Číny, tak na úrovni jednotlivých subregionů. Nevýhodou našeho zkoumání je fakt, že nedokážeme přesně určit, jaký sektor je dominantní a jaký je subdominantní, což je o to více komplikováno faktem, že zvláště v posledních letech výrazně vzrostla sekuritizace sektoru ekonomického a environmentálního. Nicméně je zřejmé, že všechny sektory sekuritizace jsou na regionální úrovni relevantní, čímž potvrzujeme první hypotézu. Na základě tohoto zjištění můžeme tedy tvrdit, že se Čína bude snažit provádět takové kroky a praktikovat takovou politiku vůči ostatním státům, aby nedošlo k narušení její bezpečnosti, přičemž se bude snažit v těchto oblastech z preventivního hlediska spolupracovat. Když jsme postupně popisovali vztahy Číny k jejím sousedním státům KLLDR, Pákistánu a Myanmaru, které jsme následně analyzovali, zjistili jsme, že se shodují v hlavních třech bodech – ve vojensko-strategických zájmech, ekonomické

spolupráci a v prevenci společenských nepokojů na hranicích. Ne ve všech případech jsou však zájmy v těchto oblastech stejné. V případě KLR je země Číny strategickým územím už ze samého bezpečnostního principu, jelikož představuje určité nárazníkové pásmo s Japonskem a Korejskou republikou. Situace je jiná u států Pákistán a Myanmar, protože Čína umožňuje přístup k nerostným zdrojům, potažmo rozšiřují její sféru vlivu, čímž nepřímo přispívají k růstu její bezpečnosti.

Z hlediska ekonomické spolupráce, která je ve všech případech totožná, můžeme tvrdit, že je bezpochyby klíčovou oblastí přispívající k čínské stabilitě. Nemůžeme konstatovat, že by Čína ze vzájemného obchodu nějak více prosperovala, ale fakt, že je Čína jejich (v případě Severní Koreji a Myanmaru) jediným zásobovatelem, výrazně zvyšuje její kredit v regionu. Vojenská spolupráce je také dalším ukazatelem regionálního bezpečnostního politiky. Jak již bylo zmíněno, tak Čína není apriorně členem žádné aliance. Se všemi zmíněnými státy však probíhá obchod se zbraněmi či nukleárními technologiemi, což do určité míry vojenskou spolupráci doplňuje. Navíc je zřejmé, že vojenská spolupráce s Pákistánem je pro Čínu žádoucí, jelikož je jejím spojencem proti Indii. U Myanmaru platí, že vojenskou spoluprací získává přístup do Indického oceánu, což ohrožuje Indii, takže se dá mluvit o nepřímém spojení proti Indii. Tato úvaha platí i v případě spolupráce s KLR, jakožto spojence proti Japonsku. V politické oblasti je spolupráce mezi zeměmi chápána z hlediska nenapadání státních režimů a dodržování principu neintervence v případě porušování lidských práv tamější vládou. Jak již víme, tak společenskému sektoru věnuje Čína také prostor ve své obranné agendě. Tím, že má Čína rozmístěny národnostní menšiny v oblasti hranic, konkrétně například Ujghury a severokorejskou menšinu, tak bylo v jejím zájmu urovnat pohraniční spory v 50. letech a nadále udržovat tato území na hranicích stabilní. Aktuálně se Čína obává migrace Severokorejců, k níž by došlo při pádu tamějšího režimu a výrazně narušilo poměry na severu Číny. Posledním sektorem byl sektor environmentální. Tento sektor není blíže prozkoumán z důvodu nedostatečného množství zdrojů. Nedokážeme tedy posoudit, zda Čína se státy v této oblasti nějak více spolupracuje. Odpovědí na naši výzkumnou otázku bude, že Čína udržuje se státy Severní Korea, Pákistán a Myanmar partnerský vztah pro zachování své bezpečnosti v regionu.

Nyní přejdeme k potvrzení či vyvrácení naší druhé hypotézy. Hedley Bull tvrdí, že aby došlo ke vzniku MS, tak se předem musí v oblasti vytvořit primární instituce, jež je typická pro sdílené hodnoty, kulturu, historii, principy, neintervencování aj. mezi více státy. V rámci našeho zkoumání na subregionální úrovni jsme zjistili, že MS existovala v době tributárního systému, jehož existence je datována do 19. století. Usuzujeme tak proto, že v tamějším systému panoval určitý řád, který státy dodržovaly, jelikož nevybalancovaly hegemonii Číny, a ta zároveň nevyužívala své nadvlády v jejich neprospěch, jelikož nenarušovala jejich suverenitu.

Aktuální stav značí, že se MS nachází v oblasti jihovýchodní a jižní Asie. V jihovýchodní Asii můžeme výskyt MS obhájit existencí organizace ASEAN, jež splňuje všechny její kritéria. Státy si stanovily pravidla (dodržení suverenity, neintervence atd.), která v rámci organizace dodržují, čímž v oblasti vzniká zralá anarchie, a navíc mají společný cíl (zvýšit ekonomický růst, společenský rozvoj aj.), jehož stanovení je pro MS důležité. Ty samé principy a cíle sdílejí také státy v jižní Asii v rámci organizace SAARC. V severovýchodním subregionu žádná MS neexistuje. Kdybychom měli jít v našich úvahách o MS ještě dále, tak bychom si všimli zřejmé podobnosti principů a cílů organizace ASEAN, SAARC s agendou *Pět principů* Číny. Přesto, však Čína není členem ani jedné z organizací. V případě organizace SAARC ani o budoucím čínském členství nemůžeme uvažovat, z důvodu čínsko-indického nepřátelství. U organizace ASEAN, lze polemizovat o budoucím vytvoření zastřešující MS v rámci těchto dvou regionů, jelikož je Čína členem ARF a v posledních letech navíc došlo k výraznému posílení mezi Čínou a organizací. K posílení navíc došlo na úkor oslabení vztahu Japonska s ASEAN, což Číně přidalo na regionálním vlivu. Tímto tedy částečně potvrzujeme druhou hypotézu, jelikož tvrdíme, že mezinárodní společnost, v rámci které Čína působí, se vyskytuje pouze v jihovýchodní Asii.

Závěrem můžeme konstatovat, že na základě potvrzené první hypotézy Čína spolupracuje se státy KLDK, Pákistán a Myanmar z důvodu zajištění bezpečnosti v rámci relevantních bezpečnostních sektorů. U státu Myanmar je navíc důvod spolupráce doplněn o výskyt mezinárodní společnosti v jihovýchodní Asii, v jehož rámci Čína působí, což u států Pákistán a Korejská lidově demokratická republika neplatí. Do budoucna se dá očekávat, že dojde k poklesu relevantnosti jednoho z klíčových sektorů a naopak jiný sektor nabude na důležitosti. Tím méně

sekuritizovaným sektorem může být sektor politický, jelikož dochází k postupnému oslabování stabilní pozice komunistické ideologie, přičemž ekonomický sektor by mohl hrát v bezpečnostní politice významnější roli.

Literatura

Prameny

ASEAN Charter, In: aseansec.org, <http://www.aseansec.org/18619.htm>.

Brief introduction to the Shanghai Cooperation Organisation, In: sectsco.org, <http://www.sectsco.org/EN/brief.asp>

Charta OSN: Kapitola 1, čl. 1-2. In: un.org, <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter1.shtml>

China's national defense in 2010. In: china.org.cn, http://www.china.org.cn/government/whitepaper/node_7114675.htm

International peace and security. In: un.org, <http://un.mofat.go.kr/english/am/un/bilateral/policy/peace/index.jsp>

Pakistans position towards UN reforms. In: un.org, <http://www.pakun.org/unreform/index.php>

Qian Qichen, In: fmprc.gov.cn, <http://www.fmprc.gov.cn/eng/ziliao/wjrw/3606/t44162.htm>

India says "close link" between al-qaidah, pakistani jihadi groups in kashmir. In: BBC Monitoring South Asia, 2006, <http://search.proquest.com/docview/460103468?accountid=16730>

Resolution 1373, In: un.org, <http://www.un.org/News/Press/docs/2001/sc7158.doc.htm>.

SAARC Charter, In: saarc-sec.org, <http://www.saarc-sec.org/>

Společný postoj Rady 2009/573/SZBP. In: Úřední věstník L 197, 29/07/2009 S. 0111 – 0116, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:197:0111:01:CS:HTML>

Statements & Documents, Memorandum on the Situation of Human Rights in the Union of Myanmar. In: un.org, <http://www.un.int/wcm/content/site/myanmar/pid/2669>

Voting record research, In: unbisnet.un.org, <http://unbisnet.un.org:8080/ipac20/ipac.jsp?profile=voting&menu=search&submenu=power#focus>

Literatura

- ANEJA, Urvashi: Pakistan-China relations, recent developments. IPCS special report 26, 2006.
- BAIN, William: The English school and the activity of being an historian. In: PALGRAVE, Macmillan: Theorizing international society. Macmillan Publishers Limited, 2009.
- BAJORIA, Jayshree: The China-North Korea relationship. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/china-north-korea-relationship/p11097>
- BAJORIA, Jayshree: Nationalism in China. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/nationalism-china/p16079>
- BAJORIA, Jayshree: The Six-Party Talks on North Korea's Nuclear Program. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>
- BAJORIA, Jayshree-AFRIDI, Jamal: China-Pakistan relations. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/china-pakistan-relations/p10070#p5>
- BALABÁN, Miloš – DUCHEK, Jan – STEJSKAL, Libor: Kapitoly o bezpečnosti. Karolinum, 2007.
- BBC: 1989: Massacre in Tiananmen square. In: bbc.co.uk, http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/june/4/newsid_2496000/2496277.stm
- Burma, China trade tie make new progress in 2007. In: BBC Monitoring Asia Pacific, 2007. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/460860304?accountid=16730>
- BUZAN, Barry: From international system to international society: structural realism and regime theory meet the English school. Summer, 1993.
- BUZAN, Barry: People, states and fear. Wheatsheaf books, 1983.
- BUZAN, Barry: Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels. In: The Pacific review, Vol. 16, No. 2, 2003.
- BUZAN, Barry: Security, the state, the New World order, and beyond. New York, 1995.
- BUZAN, Barry – JONES, Charles – LITTLE, Richard: The logic of anarchy Neorealism to structural realism. New York, 1993.
- BUZAN, Barry: China in international society: Is peaceful rise possible? In: The Chinese journal of international politics, Vol. 3, 2010.

BUZAN, Barry – WILDE, Jaap – WAEVER, Ole: *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Centrum strategických studií, 2005

CROOK, J. R.: China, Russia veto security council resolution on Myanmar sought by United States. *The American Journal of International Law*, Vol. 101, No. 2, 2007, <http://search.proquest.com/docview/201101630?accountid=16730>

DENT, M. Christopher: Taiwan and the new regional political economy of east asia. *The China Quarterly*, 2005.

DILLON, Michael: *Contemporary China-an introduction*. Routledge, 2009.

DINGLI, Shen: North Korea's strategic significance to China. World Security Institute, Washington D. C., Autumn 2006.

DRULÁK, Petr – KRATOCHVÍL, Petr: *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. Praha, 2009.

DRULÁK, Petr: *Teorie mezinárodních vztahů*. Praha, 2003.

FAIRBANK, J. K.: Tributary trade and chinas relations with the west. In: *The Far Eastern Quarterly*, Vol. 1, No. 2, 1942, <http://search.proquest.com/docview/232773860?accountid=16730>

FRAVEL, M. Taylor: Regime insecurity and international cooperation, explaining China's compromises in territorial disputes. In: *International security*, Vol. 30, No. 2, The MIT Press.

GAUTAM, Kaji: East Asia can manage its environment. In: *International Herald tribune*, Paříž, 1993, <http://search.proquest.com/docview/319741590/1352F38E8C31F9F1CE4/3?accountid=16730>

GENG, Lixin: Sino-Myanmar relations: Analysis and prospects. In: *The Culture Mandala*, Vol. 7, No. 22, 2006, <http://www.international-relations.com/CM7-2WB/Sino-Myanmar.htm>

Golden triangles opium planting to increase: Report. In: Xinhua News Agency - CEIS, 2002, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/453584068?accountid=16730>

Govt torn on lifting pakistan sanctions. In: *The Daily Yomiuri*, 2001. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/285835295?accountid=16730>

HAIDER, Ziad: Sino-Pakistan relations and Xinjiang's Uighurs, Politics, Trade and Islam along the Karakoram highway. In: *Asian Survey*, Vol. 45, No. 4, University of California Press, 2005.

History of conflict in Kashmir. In: South Florida Sun - Sentinel, 2001, <http://search.proquest.com/docview/387887035?accountid=16730>

HOGUE, Warren: United Nations: Security Council to Take up Myanmar. In: nytimes.com, <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9C0CE6DB1331F935A2575AC0A9609C8B63>

HSIOATUNG, Fei: Plurality and unity in the configuration of the Chinese people. HongKong, 1988.

China criticizes N. Korean nuclear test, urges return to disarmament talks. In: usatoday.com, http://www.usatoday.com/news/world/2006-10-07-korea-border_x.htm

China is keeping up its nuclear and missile aid to Pakistan. In: International Herald Tribune, 2000, Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/319386817?accountid=16730>

China plans 10 major steps to spark growth as fiscal, monetary policies ease. In: news.xinhuanet.com, http://news.xinhuanet.com/english/2008-11/09/content_10332422.htm

CHINA: Wukan may foreshadow elite conflicts, United Kingdom: Oxford Analytica, 2012, <http://search.proquest.com/docview/918782237?accountid=16730>

Chinese gov't "resolutely opposes" DPRK's nuclear test. In: chinaview.cn, http://news.xinhuanet.com/english/2009-05/25/content_11433096.htm

CHUANJIAO, Xie: Pollution makes cancer the top killer. In: chinadaily.com, http://www.chinadaily.com.cn/china/2007-05/21/content_876476.htm

JACOBS, Andrew: Village revolts over inequities of Chinese life. In: nytimes.com, http://www.nytimes.com/2011/12/15/world/asia/chinese-village-locked-in-rebellion-against-authorities.html?pagewanted=1&_r=2&sq=china&st=cse&scp=6

Jaderný test KLDR rozzlobil OSN. In: lidovky.cz, http://www.lidovky.cz/jaderny-test-kldr-rozzlobil-osn-da4-/ln_zahranici.asp?c=A061009_222315_ln_zahranici_hlm

KANG, David: Hierarchy and stability in Asian international relations, In: American Asian review, Vol. 19, No. 2, 2008.

KEENE, Edward.: Beyond the anarchical society: Grotius, colonialism and order in world politics. Cambridge University Press, 2002.

KIRAS, James: The South China Sea: Issues of a maritime dispute. In: Peacekeeping and International relations, Vol. 24, No. 4, 1995, <http://search.proquest.com/docview/234405214/135804D2BC61DB549CE/5?accountid=16730>

KUHN, Robert Lawrence: How China's leaders think, John Wiley and sons, 2010.

LANTEIGNE, Marc: Chinese foreign policy. Routledge, 2009.

LEE, W. Chang: As China roars, pollution reaches deadly extremes, In: nytimes.com, <http://www.nytimes.com/2007/08/26/world/asia/26china.html?pagewanted=all>

LEE, Youkyung – ROBERGE, Michal: China-Taiwan relations. In: cfr.org, <http://www.cfr.org/china/china-taiwan-relations/p9223#p7>

LINTNER, Bertil: China behind Myanmar's course shift. In: atimes.com, http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/MJ19Ae04.html

MANICOM, Jameson: Japan's Ocean Policy: Still the Reactive State? In: Pacific Affairs, Vol. 83, No. 2, 2010, s. 23, <http://search.proquest.com/docview/520322089/fulltextPDF/1357FFA72796565BE96/10?accountid=16730>

MARKS, Robert: China, East Asia and the global economy. In: Pacific Affairs, Vol. 82, No. 1, 2009.

MCCARTHY, R: After september 11: The man below helped develop pakistans nuclear bomb - then dedicated himself to supporting the taliban. should we be worried? In: The Guardian, 2001, <http://search.proquest.com/docview/245746830?accountid=16730>

Myanmar gets new flag, official name, anthem. In: in.reuters.com, <http://in.reuters.com/article/2010/10/21/idINIndia-52358220101021>

NANTO, K. Dick: The 1997-98 Asian financial crisis. In: fas.org, <http://www.fas.org/man/crs/crs-asia2.htm>

NAVARI, Cornelia: Introduction: Methods and methodology in the english school. In: PALGRAVE, Macmillan: Theorizing international society. Macmillan Publishers Limited, 2009.

NYE, S. Joseph: Soft power: the means to success in World politics. In: foreignaffairs.com, <http://www.foreignaffairs.com/articles/59732/g-john-ikenberry/soft-power-the-means-to-success-in-world-politics>

Pakistan: Terrorism central. In: McClatchy-Tribune News Service, 2008, <http://search.proquest.com/docview/456809563/13563C0E1F7F9B8020/1?accountid=16730>

PAN, Esther: China – North Korea relationship. In: nytimes.com, http://www.nytimes.com/cfr/world/slot2_071306.html?_r=4

POCHA, J. S.: Aide says China desires Peaceful rice official insist that democracy is goal. In: Boston Globe, <http://search.proquest.com/docview/404984747?accountid=16730>

SANGER, David: U.S. in warning to North Korea on nuclear test. In: New York Times, 2005, <http://search.proquest.com/docview/433052454?accountid=16730>

SHAMBAUGH, David: China engages Asia, reshaping the regional order. In: International security, Vol. 29, No. 3, the MIT Press.

SHEE, Poon Kim: The political economy of China-Myanmar relations: Strategic and economic dimensions. In: The international studies association of Ritsumeikan University, Vol. 1, 2002.

Sino-Pakistan friendship source of strength, stability in region: PM. In: Xinghua News Agency-CEIS, 2007, <http://search.proquest.com/docview/452339746?accountid=16730>

ŠTIPL, Zdeněk: Slon a drak v Himaláji. Proč neutichá napětí mezi Indií a Čínou? In: Nový Orient, Vol. 66, No. 2, 2011.

Tense stand-off continues in China protest village. In: bbc.co.uk, <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-china-16195113>

THAN, Tin Maung Maung: Myanmar and China: A special relationship? Southeast Asian affairs, 2004.

TILLY, Charles: War Making and State Making as Organized Crime. In: EVANS, P. – RUESCHEMEYER, D. – SKOCPOL, T. (ed.): Bringing the State Back. Cambridge, 1985.

U.S.-china economic and security review commission holds a hearing on chinas foreign policy - final. In: Fair disclosure wire, 2011, <http://search.proquest.com/docview/864841038/1356387714DD0D9A70/3?accountid=16730>

WAEVER, O.: Concepts of security. Copenhagen, 1997.

WALTZ, Kenneth: Man, the state, and war. Columbia University Press, 2001.

WANG, Yan: China, Myanmar forge partnership, ink deals on Myanmar president's maiden visit. In: xinhuanet.com, http://news.xinhuanet.com/english2010/china/2011-05/27/c_13897797.htm

Welcome neighbour, China hosts another tinpotdictator from next door. In: economist.com, <http://www.economist.com/node/16996935>

WOMACK, Brantly: China between region and world. In: The China journal, No. 61, 2009.

WONG, Lai Foon: China-ASEAN and Japan-ASEAN relations during the Post-Cold War era. In: Chinese journal in international politics, Vol. 1, 2007.

YARDLEY, Jim: Sanctions don't dent North Korea-China trade. In: New York Times, 2006, <http://search.proquest.com/docview/433419409/135633D47395BC701A7/1?accountid=16730>

ZARROW, Peter: Social and political developments:the making of the twentieth century of Chienes state. In: LOUIE, Kam: Modern Chinese culture. The Cambridge University Press, 2008.

ZHANG, Xiaoming: China's relations with the Korean peninsula: A Chinese view. Vol. 32, No. 4, Winter 2001.

ZHIYUE, Bo: China's elita politics, governance and democritization. East Asian Institute, Vol. 19, 2010.

